



**AKERSHUS
BONDELAG**



Velkommen til årsmøte i Akershus Bondelag 2024

14. mars 2024 på Vitenparken, NMBU

Program, sakliste og sakspapirer

Program for årsmøtet i Akershus Bondelag 14. mars 2024

Fra klokka 9.00 Kaffe og registrering

9.30 Møteåpning

Årsmøtet settes ved fylkesleder i Akershus Bondelag Jens Thori Kogstad
Ordfører er Terje Fossen-Hellesjø

Velkommen til Ås

Ved lokallagsleder i Ås Landbrukslag Morten Gultvedt
Og ordfører i Ås, Bengt Nøst-Klemmetsen (H)

Navneopprop, konstituering av møtet

Sak 3 Godkjenning av innkalling og sakliste.

Vedtak om møtet skal være åpent eller lukket.

Sak 4 Valg av to til å underskrive protokollen

Valg av tellekorps

Leders tale

Sak 5 Årsmelding 2023

Sak 6 Årsregnskap 2023

Sak 7 Forslag til resolusjoner. Redaksjonskomite.

Prioriterte saker fra Norges Bondelag

ved Arthur Salte, medlem i styret i Norges Bondelag

Generaldebatt

13.00 Lunsj

14.00 Bondevelferd

ved Kari-Anne Aanerud, Norsk Landbruksrådgivning

Sak 8 Forslag til arbeidsplan for 2024

Sak 9 Budsjett for 2024

Sak 10 Valg

Sak 11 Godtgjøring for tillitsvalgte

18.00 Møteslutt

Praktisk informasjon

Hvor og hvordan komme seg dit:

Årsmøtet foregår på Vitenparken på NMBU, adresse Høgskoleveien 1.

Parkering på gjesteparkeringen på andre siden av Drøbakveien. Du bruker 5-10 minutter på å gå fra parkeringa til møterommet. Se kartet under.

Det kan være få parkeringplasser på morrakvisten, så vi anbefaler at så mange som mulig kjører sammen eller tar toget. Det er ca 1 km å gå fra Ås stasjon til NMBU.

Praktisk i forbindelse med gjennomføring av valg:

Vi gjennomfører valg digitalt, via SMS.

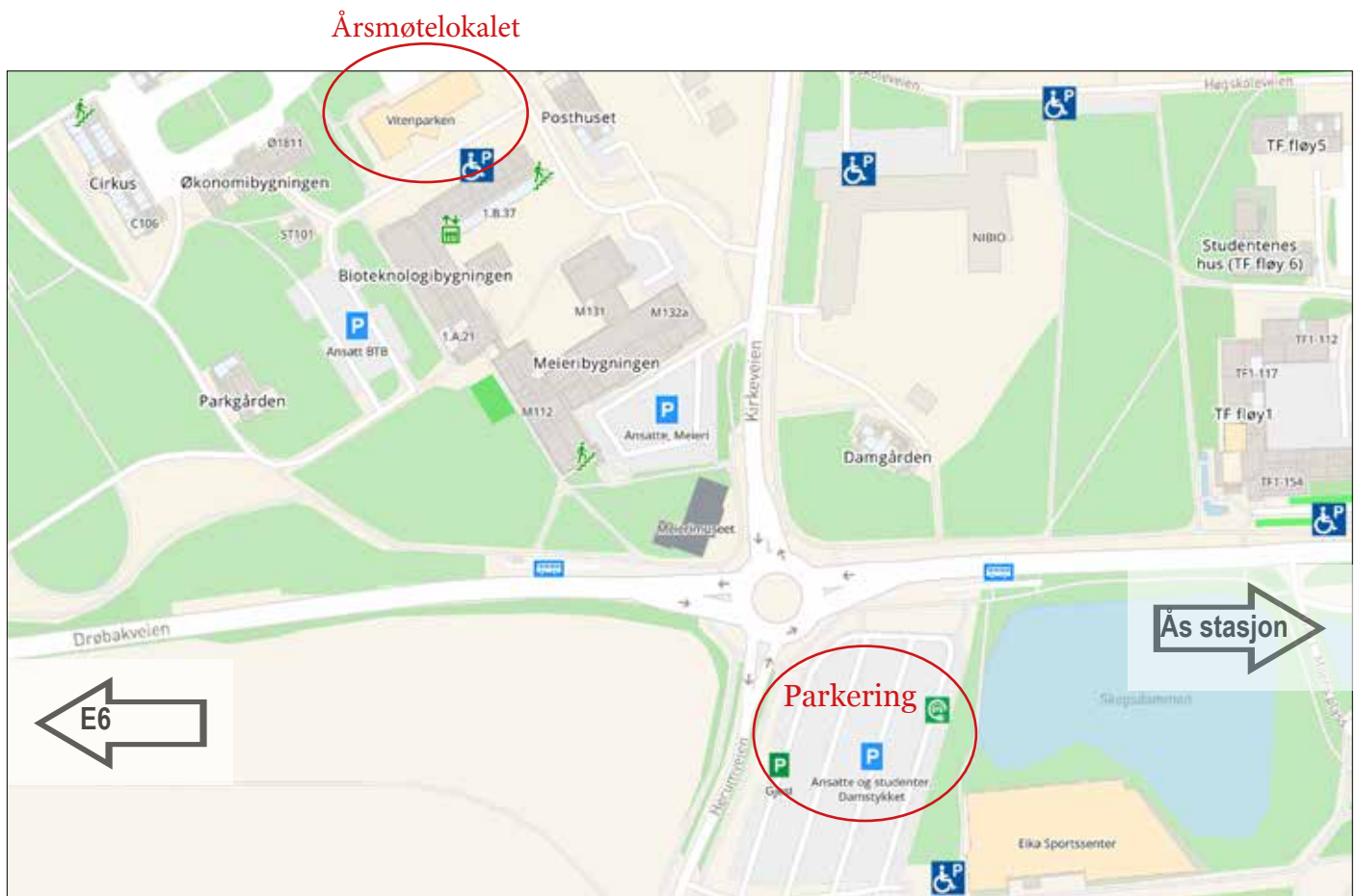
Det er derfor viktig at du som er delegat med stemmerett har strøm på telefonen og har en telefon som kommer seg på nett.

Ved avstemningene får du én sms per avstemning med en lenke du trykker på for å stemme.

Vi sender ut to testmeldinger med teksten ”Test fra Akershus Bondelag”: Én dagen før årsmøtet, og én tidlig på årsmøtet. Vær snill å svare på disse så fort du kan.

Delta i generaldebatten!

Vi har satt av en del tid til generaldebatt. Vi oppfordrer lokallaga til å forberede seg, og å ta opp saker som er viktige hos dere!



Nr.	Navn	Lokallag	
1	Jens Kogstad	Fylkesstyret	Delegat
2	Torbjörg Kylland	Fylkesstyret	Delegat
3	Helge Randem	Fylkesstyret	Delegat
4	Kari Anne Aaby	Fylkesstyret	Delegat
5	Terje Romsaas	Fylkesstyret	Delegat
6	Marthe Bogstad	Fylkesstyret/Årsmøteutsending	Delegat
7	Anniken Dølerud Laake	Akershus Bygdeungdomslag	Delegat
8	Fredrik Fjærvoll Olsen	Akershus Bygdeungdomslag	Delegat
9	Live Grøndahl	Akershus Bygdeungdomslag	Delegat
10	Anne-Lise Væstad	Akershus Bygdekvinnelag	Delegat
11	Laila Grastvedt	Akershus Bygdekvinnelag	Delegat
12	Marit Helene Lund	Akershus Bygdekvinnelag	Delegat
13	Stina Mehus	Vara møteleder	Delegat
13	Terje Fossen-Hellesjø	Møteleder	Delegat
14	Anne Skuterud	Felleskjøpet Agri/Rep.skap i Norges Bondelag	Delegat
15	Torstein Kvarme	Ås Landbrukslag	Delegat
16	Nathalie Bjørneby	Ås Landbrukslag	Delegat
17	Morten Gultvedt	Ås Landbrukslag	Delegat
18	Erik Støkken Aker	Ås Landbrukslag	Delegat
19	Stein Are Lie	Vestby Landbrukslag	Delegat
20	Ole Einar Garder	Vestby Landbrukslag	Delegat
21	Martin Pedersen	Vestby Landbrukslag	Delegat
22	Hege Sørby	Ullensaker Bondelag	Delegat
23	Even Kristian Mangerud	Ullensaker Bondelag	Delegat
24	Eli Ording	Ullensaker Bondelag	Delegat
25	Andrea Skovseth	Ullensaker Bondelag	Delegat
26	Pål Hasle Evensen	Sørum Bondelag	Delegat
27	Ole Kristian Sæther	Sørum Bondelag	Delegat
28	Gulbrand Romsaas	Sørum Bondelag	Delegat
29	Sindre Bønnsdalen	Skedsmo Bondelag	Delegat
30	Simen Hanslien	Skedsmo Bondelag	Delegat
31	Ole-Martin Rud	Røyken Bondelag	Delegat
32	Håkon Sundby	Røyken Bondelag	Delegat
33	Thomas Karlstad	Rælingen Landbrukslag	Delegat
34	Carl Fredrik Heltzen	Nesodden Landbrukslag	Delegat
35	Maren Hansen	Nes Landbrukslag	Delegat
36	Jan Stabbetorp	Nes Landbrukslag	Delegat
37	Emil Aarhus	Nes Landbrukslag	Delegat
38	Eli Berven	Nannestad Bondelag	Delegat
39	Ole Haug	Lørenskog Landbruksforening	Delegat
40	Rune Flathen	Lunner Bondelag	Delegat
41	Eirik Almqvist	Lunner Bondelag	Delegat
42	Øyvind Berg	Kråkstad og Ski Bondelag	Delegat
43	Knut Edgar Berger	Kråkstad og Ski Bondelag	Delegat
44	Harald Grøv	Kråkstad og Ski Bondelag	Delegat
45	Lars Martin Hval	Jevnaker Bondelag	Delegat
46	Eivind Wårum	Jevnaker Bondelag	Delegat
47	Erik Glende	Høland Bondelag	Delegat
48	Arne Strømstad	Høland Bondelag	Delegat
49	Jakob Volent	Hurum Bondelag	Delegat

50	Mina Hoel-Knai	Hurdal Landbrukslag	Delegat
51	Klaus-Magnus Halvorsen	Hurdal Landbrukslag	Delegat
52	Thomas Jordet	Gjerdrum Bondelag	Delegat
53	Anders Kjærstad	Gjerdrum Bondelag	Delegat
54	Terje Frogner	Frogn Bondelag	Delegat
55	Thorleif Dahl	Frogn Bondelag	Delegat
56	Per-Jacob Ølstad	Fet Jordbruksforening	Delegat
57	Anne Marie Oddlien Kvaal	Fet Jordbruksforening	Delegat
58	Jens Ola Lundstad	Feiring Landbrukslag	Delegat
59	Kjetil Flateby	Enebakk Landbrukslag	Delegat
60	Gro Grinde	Enebakk Landbrukslag	Delegat
61	Ola Erik Kleva	Eidsvoll Landbruksforening	Delegat
62	Morten Tømte	Eidsvoll Landbruksforening	Delegat
63	Kaja Merete Aas	Eidsvoll Landbruksforening	Delegat
64	Karianne Aanerud	Blaker Bondelag	Delegat
65	Eva Stortrøen	Blaker Bondelag	Delegat
66	Lars Vegard Borstad	Aurskog Bondelag	Delegat
67	Christer Sveistrup	Aurskog Bondelag	Delegat
68	Yngvild Wolden Staver	Asker og Bærum Bondelag	Delegat
69	Unni Wolden Staver	Asker og Bærum Bondelag	Delegat
70	Isak Wergeland-Simonsen	Asker og Bærum Bondelag	Delegat
71	Erik Friis Røkholt	Asker og Bærum Bondelag	Delegat
72	Steinar Brodin	Aker og Oslo Bondelag	Delegat
A	Arthur Salte	Norges Bondelag	Gjest
B	Hans Petter Aurstad	Landkreditt	Gjest
C	Brita Skallerud	Leder i valgnemnda	Gjest
D	Nina Saxrud	Statsforvalteren	Gjest
E	Akershus FRP	Akershus FRP	Gjest
F	Øyvind Solum	Akershus MDG	Gjest
G	Akershus Senterparti	Akershus SP	Gjest
H	Svein Skøien	Innovasjon Norge Oslo og Viken	Gjest
I	Ole-Christian Løchen	Innovasjon Norge Oslo og Viken	Gjest
J	Heidi Westbye Nyhus	Akershus Arbeiderparti	Gjest
K	Ole Kristian Skallerud	Øvre Romerike Produsentlag TINE	Gjest
L	Anders Klaseie	Rep.skap og Kornutvalget Norges Bondelag	Gjest
M	Jan Ivar Tjernæs	Innstilt som 1. vara	Gjest
N	Jon Ansten Johansen	Søndre Akershus Produsentlag TINE	Gjest
O	Olga Marie Brathaug	Akershus KrF	Gjest
P	Atle Hillestad	Akershus SV	Gjest
	Anja Marie Jahr	Rådgiver Akershus Bondelag	Ansatt
	Elin Marie Stabbetorp	Organisasjonssjef i Akershus Bondelag	Ansatt
	Eline Stokstad Oserud	Rådgiver Akershus Bondelag	Ansatt
	Mona Askerød	Rådgiver Akershus Bondelag	Ansatt



Sakliste og sakspapirer til årsmøte i Akershus Bondelag 2024

- Sak 3 **Innkalling til årsmøtet**
- Sak 5 og 6 **Årsmelding og regnskap 2023**
- Sak 7 **Sak fra styret: Forslag til resolusjoner**
- Sak 8 og 9 **Forslag til arbeidsplan og budsjett for 2024**
- Sak 10 **Valg**
- Sak 11 **Forslag til godtgjørelse for tillitsvalgte**

Saker til behandling ved årsmøtet i Akershus Bondelag

14. mars 2024

- 1. Åpning**
- 2. Opprop**
- 3. Godkjenning av innkalling og sakliste**
- 4. Valg av to representanter som sammen med møteleder underskriver protokollen**
- 5. Årsmelding for 2023**
- 6. Regnskap for 2023**
- 7. Sak fra styret: Forslag til resolusjoner fra årsmøtet**
- 8. Arbeidsplan 2024**
- 9. Budsjett 2024**
- 10. Valg i henhold til Norges Bondelags lover**
- 11. Godtgjørelse til tillitsvalgte**



Årsmøte 2024

**Sak 5, 6 og 9 Årsmelding og regnskap 2023,
budsjett 2024
for Akershus Bondelag**



AKERSHUS
BONDELAG

ÅRSMELDING

OG REGNSKAP

2023



Innhold

Hilsen fra leder.....	Side 3
Styret i Akershus Bondelag 2023-24.....	Side 4
Året i Akershu Bondelag.....	Side 5
Medlemmer og medlemsutvikling	
En offensiv næringspolitikk	
Aktive lokallag	
Treffpunkt og kunnskapsdeling	
Areal og jordvern	
Bærekraftig landbruk	
Økt forståelse for landbruket	
Hverdags-bondelaget levere	
Oversikt lokallagsledere.....	Side 13
Resultategnskap 2023 og budsjett 2024.....	Side 14
Årsrapport felles utvalg og -program	Side 15
Oppnevninger i fylkesstyret	Side 16
Årsrapporter fra samarbeidende	Side 18
- Akershus Bygdeungdomslag	
- Akershus Bygdekvinneleg.	
- Landbruksråd Øst	
- Smebøls Landbrukslegat	
- Utmarksforvaltningen	
2023 måned for måned	Side 23
Om fylkeskontoret	Side 27

HILSEN FRA LEDER

Vi har lagt bak oss en ugrei sesong. Den starta med hard forsommertørke som ødela det meste av høstveten og førsteslåttan tørka nesten bort. Så kom regnet og flommen og mer regn. Kornavlinga blei elendig, og det var svært vanskelige høsteforhold.

Det er forholdsvis store avlingsforskjeller, men bildet er at 2023 blei en svært dårlig avlingssesong, for mange dårligere enn 2018 og med lav avling og dårlig kvalitet på både korn, grønt og gras.

I Akershus Bondelag skjønte vi tidlig at det ville være behov for ekstra tiltak når tørken vedvarte utover forsommeren. Vi hadde første møte med Statsforvalter 20. juni. Da var fokus på den elendige førsteslåttan og tiltak for å skaffe mest mulig fôr til husdyrbrukerne. Ett av resultatene av dette møtet var at det blei gitt anledning til å høste korn til fôr uten at det gikk ut over avlingserstatningen for kornbonden. Seinere, da flom og uendelig regn satte inn, tok vi fram verktøykassa fra 2018 og fant fram igjen de mest treffsikre ordningene. Jeg opplever at staten var tidlig på banen og hadde stor forståelse for situasjonen bøndene sto i. Det tok noe tid før alle ulike tiltak kom på plass, men jeg mener at vi kan være fornøyde med innsatsen når inga fikk til i samarbeid med myndighetene.

Men sesongen har satt sine spor. Sjølv om det blei ei brukbar grasavling til slutt, er kvaliteten rekorddårlig. Vi trenger mer kraftfôr og ytelsen har gått ned. Legger vi til høy rente og betydelig økt kraftfôrpris, er resultatet at økonomien i mjølk- og kjøttproduksjonen nå er dårlig, for mange svært dårlig. Vi er helt avhengig av å få bedra økonomien spesielt i disse produksjonene i årets oppgjør.

Jobben for å hindre utslipp til vann og luft har lenge vært stor og viktig for Akershus Bondelag. Vi har fått nye miljøkrav vedtatt for sesongen 2024. Vi ser at langt mer av arealet nå ligger urørt gjennom vinteren, mye mer enn det som er pålagt. Bondens vilje til å bidra for å hindre foruren-

sing er stor! Nye krav gir åpenbart utfordringer for mange. Vi må i størst mulig grad unngå at avlingene går ned, og ulemper må kompenseres fullt ut. Det er gledelig at vi i år er i en situasjon der de endelige satsene i RMP-ordningen kan økes noe. Jobben med å øke satsene fortsetter, og jeg håper dette fører til fortsatt stor innsats i forurensningskampen. Næring på avveie er tap for bonden.

Arealpolitikk har vært sentralt for oss også dette siste året. Mest omtale har Ikea-saken fått. Etter statsrådets inn gripen har vi nå godt håp om at det skal dyrkes korn på Delijordet også i framtida. Men det jobbes stadig, jevnt og trutt med mange andre saker rundt i hele fylket. I sommer begynte Anja Jahr å jobbe hos oss. Det gjør at vi kan systematisere jobben med jordvern mer, det er jeg svært glad for. Dere i lokallaga har nå en god ressurs på kontoret å støtte dere på!

Foran årets jordbruksforhandlinger skaper WTO-regelverket vansker for oss. Den såkalte "Gul boks" er full. Den representerer den direkte produksjonsstøtten, og i all hovedsak er det målpris på mjølk og korn som fyller opp boksen. Når en skal øke prisene heretter, må altså noe ut. Det er utfordrende å finne løsninger her som er praktiske og gode. En partsammensatt gruppe har jobbet med saken siden juni, og la fram sin rapport i februar. De skisserer ulike modeller for å frigjøre plass i gul boks.

Å få en løsning der en begrenser risikoen og sikrer stabil og god inntekt til bonden er avgjørende. Vi skal fortsatt ha familie jordbruk i hele landet med forutsigbare vilkår.

Det er vanskelig å se for seg at andre enn de som opererer i markedet er bedre egnet til å sette pris og regulere



Jens Thori Kogstad er leder i Akershus Bondelag

markedet.

Det er mye som skjer i Bondelaget og i landbrukspolitikken nå. Mye av rammevilkåra som legger føringer for oss i åra som kommer skal landes nå. Til årets forhandlinger forventer vi å få på plass et nytt tallgrunnlag som er bedre egna til å beregne bondens inntekt enn det vi har i dag. Vi må også få en forpliktende plan for inntektsopptrapping i landbruket.

Ny ordning for markedsregulering og prisfastsettelse på korn og mjølk må landes. Bondelagets egen Næringspolitisk Plan, som legger føringer for Bondelagets prioriteringer i fire år framover, skal vedtas i årsmøtet i juni. En ny gjødselvereforskrift er også på trappene.

Her skal Akershus Bondelag være på banen! Vi har svært gode forutsetninger for å videreutvikle landbruket vårt, det skal vi utnytte.

En gledelig sak er at Akershus er blitt større! Vi har fått fire nye lokallag – aktive lag, som jeg er sikker på vil ha mye å tilføre. Jeg ønsker Jevnaker, Lunner, Røyken og Hurum velkommen på laget!

Takk til styret og administrasjonen for tapper og god innsats i året som har gått.

Godt årsmøte!

Styret i Akershus Bondelag 2023-2024

Leder Jens Thori Kogstad er 53 år og bor på gården Kogstad i Gjerdrum. Jens er fulltidsbonde og driver mjølk- og kjøttproduksjon, samt korn.



Som leder av Akershus Bondelag har Jens ansvar for alle styrets oppgaver og aktiviteter, og politisk ansvar.

Nestleder Torbjørg Kylland er 53 år og bor på gården Grytland Søndre i Kråkstad i Nordre Follo.



Torbjørg er leder for økonomirådgiverne i Norsk Landbruksrådgivning. Dessuten driver hun gårdsdriften med såkorn- og erteproduksjon sammen med mannen.

I styret i har Torbjørg, i tillegg til å være nestleder, fagansvar for saker som dreier seg korn og kompetanse. Hun er leder for felles utvalg for korn og miljø i Østfold og Akershus bondelag.

Styremedlem Terje Gulbrand Romsaas er 56 år og bor på Sulerud gård i Sørum.



Terje dyrker 1500 mål korn, og driver som mekaniker, reparatør og konstruktør på eget verksted. I styret i Akershus bondelag har Terje fagansvar for saker som dreier seg om jordvern, og er ansvarlig for grønt og økologisk landbruk. Han er styremedlem i fellesutvalget for grønt for Akershus og Østfold Bon-

delag, og har ansvar for kraftsaker sammen med Helge.

Styremedlem Helge Randem er 54 år og driver hjorteoppdrett på Nes gård i Vestby.



I styret har Helge ansvar for rovdyrpolitikk og er vår observatør i Rovviltnemnda. Sammen med Terje har han ansvar for kraftsaker. Han var fram til 1. februar Akershus Bondelags representant i styret for UFAS (Tidligere Utmarksforvaltningen), og er vår kontaktperson for styret i Akershus Bygdekvinnelag. Helge er utdannet ingeniør og har over 20 års erfaring med ledelse og styrearbeid fra industri og næringsliv.

Styremedlem Kari Anne Aaby er 35 år og kommer fra Tveiter gård i Asker. Til daglig jobber hun som saksbehandler i kommunen knyttet til psykisk helse og rustjenester.



I styret har Kari Anne ansvar for Åpen Gård, skolesaker og kommunikasjon sammen med Marthe.

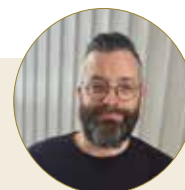
Første vara Marthe Bogstad er 33 år og driver med mjølk og storfe på Randby gård på Kløfta.



Gården er Inn på Tunet- og besøks-gård, og Marthe er spydspissbonde for landbrukets klimasatsing. Hun

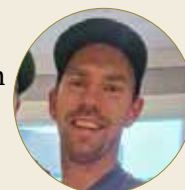
har en rekke verv i landbruksorganisasjonene, og ble Årets Unge Bonde 2023! I styret har Marthe ansvar for husdyr- og dyrevelferdssaker, og for kommunikasjon og ÅpenGård og skolesaker sammen med Kari Anne.

Andre vara Jens Ola Lundstad er 40 år og har 50 vinterfôra sau på Hol Nordre i Feiring som han driver sammen med samboeren.



Til daglig er han avdelingsleder på Nannestad videregående skole og deltidsbrannkonstabel. Han representerer Arbeiderpartiet i kommunestyret i Eidsvoll og har verv i flere landbruksorganisasjoner.

Tredje vara Olav Andreas Kvarme er 38 år og driver med korn og smågrisproduksjon på Jellum gård i Nes. I tillegg tar han på seg brøyting, strøing og graving.



Anniken Dølerud Laake er leder i Akershus Bygdeungdomslag og ABUs representant i styret.



Laila Grastvedt er styremedlem i Akershus Bygdekvinnelag og ABKs representant i styret.



Valgnemnda 2023-2024

Leder
Brita Skallerud, Ullensaker

Medlemmer
Thomas Jordet, Gjerdrum, Knut Edgar Berger, Kråkstad og Ski og Lars

Vegard Borstad, Aurskog, alle valgt for ett år.

Årsmøtet i mars 2023 vedtok en ny instruks for valgnemnda og ny inndeling i valgdistrikt, med utgangs-

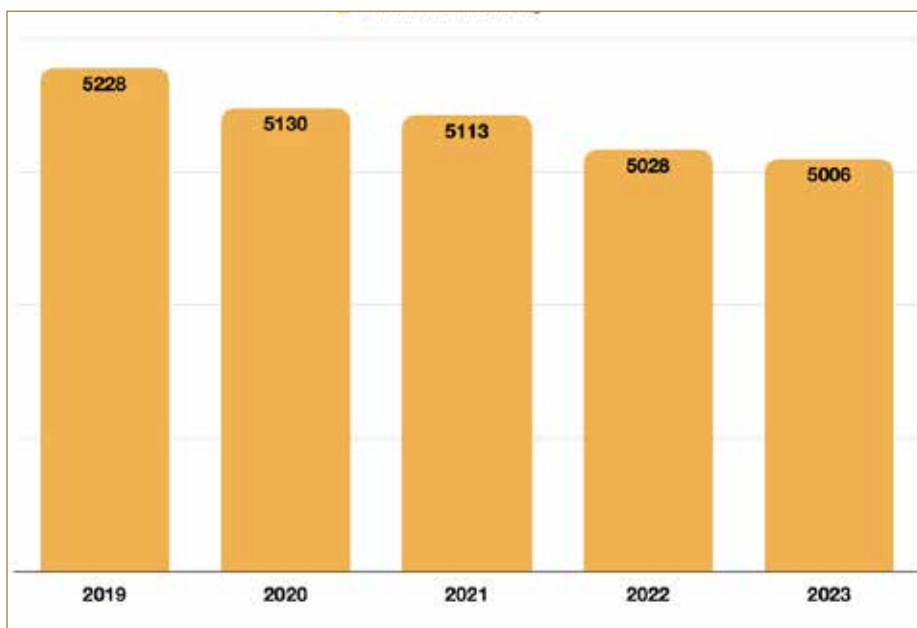
punkt i at vi fikk nye lokallag fra 1. januar 2024.

Den nye instruksen ble gjort gjeldende fra samme dato, og som en overgangsordning ble hele valgnemnda oppnevnt for ett år.

Medlemmer og medlemsutvikling

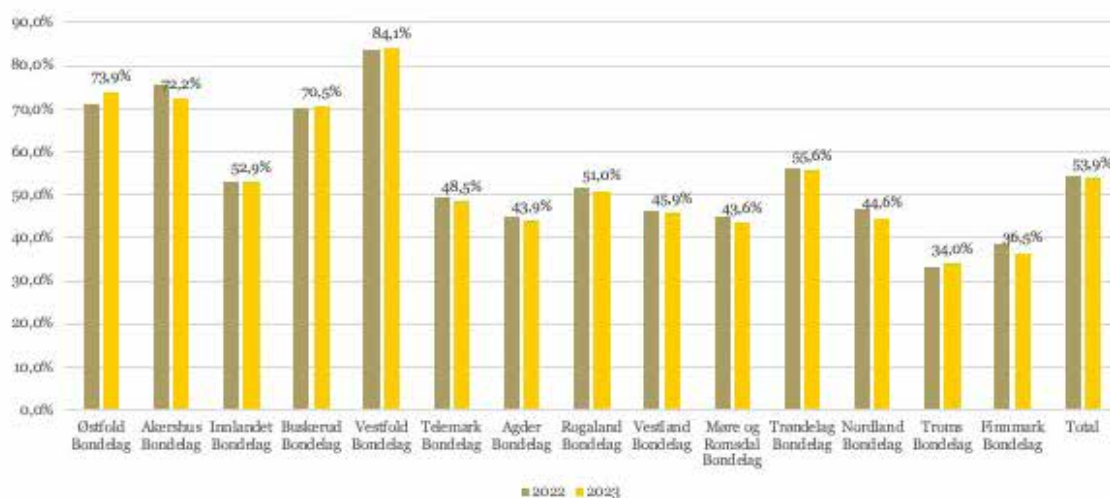
I likhet med alle fylkeslag, opplever Akershus Bondleag synkende medlemstall, og har gjort det i flere år. Det ser ut som nedgangen er mindre bratt fra 2022 til 2023, og det ser vi positivt på. Det skal sies at dette året hadde sett verre ut hvis det ikke var en stor verveinnsats mot slutten av året. De aller fleste lokallaga fikk mange nye medlemmer i verveperioden, og det er verd å skryte av! Akershus har på den annen side 500 nye medlemmer 1. januar i år enn 31. desember i fjor, siden vi fikk fire nye lokallag. De er ikke med i tallene i grafene.

Vi har relativt høy organisasjonsgrad i Akershus. Det ser ut i grafen (under) som den har gått noe ned, men det er mange feilkilder her, noen av dem knytta til nye lokallag.



Medlemmer i Akershus Bondleag 2019-2023. Kilde: Norges Bondelag

Organisasjonsgrad per fylke 2022-2023



Årsmøtet i Akershus Bondelag 2023

Årsmøtet i Akershus Bondelag 2023 fant sted på Losby Gods i Lørens-kog, og 80 delegater møttes til debatt, samling og litt feiring: Sørums Bondelag ble Årets lokallag, for lang og aktiv innsats og god strategi for å få med unge i styret. Hurdal Landbrukslag ble årets vervevinner – og hadde verva så mange medlemmer at de for første gang hadde to representanter på årsmøtet.

Stå på-prisen ble tildelt Maren Holthe og Else Villadsen i pilotprosjektet Karbon Agro for engasjementet for jorda og meitemarken. Årsmøtet vedtok en ny instruks for valgkomiteen, som i all hovedsak reduserte antallet komitemedlemmer fra sju til fire.

Sørums Bondelag ble Årets Lokallag på årsmøtet i 2023. Fra venstre styremedlemmene Pål Kristian Ormstad, Terje Fossen-Hellesjø og leder Gulbrand Romsaas.



1. En offensiv næringspolitikk

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Det skal være en hovedoppgave for styret i Akershus Bondelag å arbeide for å styrke økonomien i korn og andre produksjoner med svak økonomisk utvikling i fylket – som melk, sauehold, ammekuproduksjon, frukt og grønt/grønnsaker. Disse må løftes relativt mest i inntektsløftet!
- Akershus skal arbeide for at norskandelen i mat og fôr skal økes i alle produksjoner, og at det gis økonomiske insentiver til å produsere mer proteinrike vekster. Akershus skal jobbe aktivt for å nå målet om 90 % norsk matkorn.
- Vi skal arbeide politisk for at landbruket får gjennomslag for en mer fleksibel bruk av krone- og prosenttoll for å ta vare på importvernet.

Dette har vi gjort:

Akershus Bondelag prioriterte følgende i innspillet til jordbruksforhandlingene i 2023:

1. **Løfte inntekta**, spesielt i melke- og storfekjøttproduksjonen
2. Legge til rette for **høyere norskandel** av matkorn og kraftfôr
3. **Øke RMP-potten** og kompensasjonen for innføring av nye miljøkrav
4. **Bedre velferdsordningene**

Akershus Bondelag tok i innspillet til orde for en økning i melkeprisen og en generell styrking av storfekjøttproduksjonen i sone 1 til 4. Fylkeslaget ville styrke matkornproduksjonen særskilt og legge til rette for økt proteinbetaling i korn, og dessuten løfte protein- og belgvekster gjennom et eget arealtilskudd. Akershus Bondelag gikk også inn for å foreslå trappetrinn i arealtilskudd for korn. Med høyest sats for de

med minst areal i årets innspill til jordbruksforhandlingene. Man unngikk i årets jordbruksforhandlinger at matkornprisen ble satt ned og forslaget om eget arealtilskudd for protein- og belgvekster skal utredes før forhandlingene i 2024. Melkeprisen og husdyrtilskuddet ble løfta i årets forhandlinger, men det er fortsatt behov for en styrking av økonomien i melk og storfekjøtt.

Gjennom vekstsesongen 2023 var Akershus Bondelag en pådriver for å begrense bøndenes økonomiske tap som følge av først tørke og deretter store nedbørmengder. Fylkeslaget har jobba for at det skulle fastsettes nye erstatningssatser, for et høyere tak for erstatningssummene og for at ordningen skulle utvides til også å gjelde tap på grunn av kvalitet. Det siste fordi flere fikk avvist korn på mølla som følge av værskade. Hensikten har vært å begrense tapet og hindre skadelige effekter som strekker seg over flere år. Norges Bonde-

lag fikk gjennomslag for en utvida produksjonssviktordning med oppdaterte satser i 2023.

I arbeidet med statsbudsjettet for 2024 bidro Akershus Bondelag med politisk påvirkning. SV og regjeringa ble enige om at tollvernet skulle styrkes i forbindelse med at jordbruksavtalen ble vedtatt i Stortinget. Regjeringen forhandla med SV for å få flertall for årets statsbudsjett. SV ønsket også å styrke tollvernet for storfe, kyllingfilet, løk, eple, egg og potet, i tråd med innspill fra Norges Bondelag. De fikk imidlertid kun regjeringa med på å legge om prosenttoll på potet/ potetflak/ potetgranulat, i tillegg til de produktene regjeringa sjølv forelo å legge om tollvernet på.

Jordbruksoppgjøret 2023

Kostnadseksplasjonen skapte et lite oversiktlig bilde av inntektsmulighetene for jordbruket. Jordbruksoppgjøret 2023 la til rette for en inntektsvekst på 111 000 kroner per årsverk. 60 000 av dem var tetting av gapet mellom bondens inntekt og andre gruppers. Avtalen ble beregnet til å gi økte inntektsmuligheter på til sammen 4,147 milliarder kroner. Melkeproduksjonen var prioritert i innspillet Akershus ga før jord-

bruksoppgjøret, og den ble styrket i oppgjøret gjennom løft på melkepris og tilskudd – som gagnet både små og store produsenter. For kornbonden ble det forutsatt at gjødselprisen skulle reduseres med 40% for sesongen, og det utgjorde den største andelen av inntektsveksten for kornbonden. Kornprisen ble økt mye i 2022, og i 2023 ble prisen på mathvete stående, mens øvrig kornpris ble redusert med 10 øre.

BU-pris 2023

I 2023 gikk BU-prisen i Oslo til vår foreslåtte kandidat Metervare, som lager håndlagde pølser, posteier og andre produkter på Sinsen i Oslo.



2 Aktive lokallag

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Alle lokale tillitsvalgte skal årlig (november-desember-januar) få tilbud om kurs i landbrukspolitikk og organisasjonsarbeid, samt kurs tilpasset sekretær- og kassererfunksjonen.
- Utnytte de digitale mulighetene som finnes, og bistå lokallaga til å ta dem i bruk.
- Det skal være fokus på verving hele året- målet er å øke organisasjonsgraden blant mottakere av produksjonstilskudd i Akershus fra dagens 75,4 % og å få flere personlige medlemmer.
- Ha tett oppfølging av lokallagsledere.
- Lokallaga skal synes i sitt lokalmiljø.
- Lokallaga skal arrangere innspillsmøte foran jordbruksforhandlingene, åpent for alle medlemmer.

Dette har vi gjort:

Fylkesstyret og fylkeskontoret går inn for å holde god kontakt med lokallagene, og har opprettet en felles messengerchat for lokallagslederne og styret, for toveis kommunikasjon. For å sikre informasjonsflyt - begge veier - har vi møter med lokallagslederne ved aktuelle saker. Ofte inviterer vi hele lokallagsstyret, slik at flere får høre informasjonen.

Nesten alle lokallag i Akershus har invitert medlemmene til møter under studiearbeidet foran jordbruksforhandlingene. Før forhandlingene i 2023 fikk vi inn innspill fra 24 av 25 lokallag, som vi forventer, og som er bra.

Vi har veldig mange lokallag som er godt synlige i sine lokalmiljøer, og noen eksempler er:

Eidsvoll Landbruksforening inviterte med lokalpolitikere sine på fjøsbesøk i april. Lokalpolitikere fikk innføring i hva jordbruket generer av verdier for Eidsvoll, og ble utfordra på hva som skal til for at jordbruket fortsatt skal være en viktig næring i bygda. De fikk også oppleve lamming hos Laila og Helge Aas.

Aurskog Bondelag har en årlig potetopptaking sammen med den lokale skolen. 3. klasse på Aursmoen skole kommer til Aur Prestegård og tar opp poteter sammen med bondelaget. Mange interesserte små mennesker følger godt med og får jord på fingrene.

Ås Landbrukslag og Vitenparken har et årlig arrangement «Husdyra våre». Der inviterer de barn til å hilse på et utvalg av husdyra og de har også en kunnskapsløype med poster, aktivitetsstopp med informasjon og filmsnutter om landbruket. De fyrer også opp grillen og serverer grillmat!

Alt dette bidrar til å synliggjøre bonden og Bondelaget.

Vi kurser hvert år lokallagsledere og styremedlemmer i praktiske og politiske tema. I 2023 arrangerte vi sekretærkurs og kassererkurs kort tid etter årsmøtene i lokallaga, sammen med Østfold Bondelag. Begge kursene gikk på Teams. Det var ca. 10 deltakere på hvert av kursene, og de fikk en innføring i rutiner for de ulike vervene.

25.mai hadde vi samling med fylkestyret og lokallagsledere i Landbrukets hus, der Bjørn Gimming gikk igjennom årets jordbruksavtale og de vurderingene som var lagt til grunn.

Ledermøtet i Akershus Bondelag var 2. november 2023 på Herberg Lille i Nes. Ca. 30 møtte fra lokallagstyrene. Etter ei innledning av John-Erik Skjellnes Johansen om aktuelle saker i Bondelaget hadde vi ei god økt om arealpolitikk ved Anja M. Jahr, rådgiver på arealpolitikk i Akershus Bondelag og Norges Bondelag. I tillegg fikk vi innblikk i hvordan Nannestad Bondelag jobber med arealspørsmål, både opp mot kommuneplanens arealdel, og hvordan de jobber for å holde seg informert. Knut Røed, som er grunneier i Kråkstad og Ski Bondelag har jobba mye med E18 gjennom Follo, og vi fikk innblikk i hvordan han og grunneierlaget har opplevd prosessen. Til sist hadde vi en god bolk hvor vi gjennomgikk hvordan lokallagene bruker Min Side, hvor de kan finne informasjon, samt hva som forventes av dem i studiearbeidet foran jordbruksforhandlingene.



Ledermøtet 2023 på Herberg Lille, med 30 tillitsvalgte tilstede.

Treffpunkt og kunnskapsdeling

En av de viktigste oppgavene til Akershus Bondelag er å sørge for at medlemmer og tillitsvalgte treffer hverandre og deler kunnskap og engasjement. I 2023 bidro vi med en rekke anledninger.

Tørkemøter

Tørka på Østlandet ga store utfordringer for mange bønder, og Felleskjøpet og Akershus og Østfold Bondelag inviterte til informasjonsmøter. Møtet i Østfold fokuserte på grøntbønder. I møtet på Kløfta i Akershus var korn i fokus. Godt over 300 bønder deltok.

Møteplass for bonden

I oktober arrangerte vi Møteplass for bonden sammen med Felleskjøpet Agri, Tine, Nortura og Norsk Landbruksrådgivning Øst på Kløfta (bildet) og på Holstad. Om lag 100 fremmøtte diskuterte tørke, uvær og flom, som skapte store utfordringer og tøffe dager. Målet med møteplassen var å utveksle erfaringer, dele frustrasjoner, gleder, ideer, råd og løsninger.

Stormøte korn

Tema for stormøte korn var korn og beredskap i urolige tider. Statssekretær i justis- og beredskapsdepartementet Hans-Petter Aasen innleda om regjeringas arbeid med økt matberedskap. Innlegget fulgte Anne Skuterud opp og fortalte om arbeidet



Stormøte korn samla omlag 250 deltakere til inspirasjon og kunnskapsdeling.

i totalberedskapskommisjonen og hvordan Felleskjøpet Agri arbeider med beredskap for korn. Andre innledere var Robert Mood, Christian Anton Smedshaug og Else Villadsen. Det var om lag 250 deltakere på stormøte korn, som ble arrangert i Askim Kulturhus i begynnelsen av mars.

Pizza, prat og politikk

I januar avholdt vi for andre gang arrangementet Pizza, prat og politikk, i godt samarbeid med Akershus Bygdeungdomslag. Det samlet 120 ungdommer på Hvam vgs og NMBU til foredrag om presisjonsjordbruk og droner ved Nibio, og innovasjon ved Gulbrand Romsaas.

Landbrukshelg

For første gang siden 2018 ble det arrangert landbrukshelg i Akershus. Det ble holdt to kurs: Eierskifte og kornskole økonomi, med i alt 65 deltakere. Alle deltakerne fikk også en innføring i landbrukspolitikken før og nå med tidligere generalsekretær i Norges Bondelag Harald Milli og dagens generalsekretær Sigrid Hjørnegård.

Nettverk for nye i næringa

I 2023 starta vi opp en ny vri av Ungbonde-kurs, som vi har kalt nettverk for nye i næringa. I alt består dette av seks samlinger med ulike temaer som økonomi, innovasjon, velferdsordninger, bedriftsledelse mm. Det sosiale er også viktig på samlingene. Målet er å gi nye i næringa et faglig og sosialt nettverk. 24 personer deltar i nettverket, og alle er i ulike faser av å skaffe eller overta gård.

Beitemøte

50 beitebrukere var samlet på Egerom da årets beitesesong ble oppsummert i regi av Akershus og Innlandet Bondelag. I dette området legger vi en dyster sesong bak oss med flere hundre sau drept av ulv i Eidsvoll og omegn. Ann Margaret Grøndahl i Mattilsynet region Stor-Oslo minna om at Rovviltforvaltningen har et særlig ansvar for å forvalte rovviltet slik at utmarksbeiting kan drives forsvarlig innenfor prioritert beiteområde.



Første møte i nettverk for nye i næringa, hos Marthe Bogstad på Randby gård på Kløfta.

3 Areal og jordvern

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Jordvernet må styrkes! Vi må bidra til at dispensasjonsadgangen i Jordlova begrenses slik at omdisponeringen reduseres vesentlig og lokalt jordvernarbeid får gjennomslag i konkrete saker – også i nasjonale infrastruktursaker i Akershus.
- Arbeide for å sikre landbruk over hele landet og en variert bruksstruktur ved å få på plass tak og trappetrinn i alle produksjoner.
- AS skal av prinsipielle grunner ikke gis konsesjon på skog- og landbrukseiendommer. Dette er en viktig oppgave for lokallagene.

Dette har vi gjort:



Ikeajordet har vært en gjennomgangssak hele året. Fylkesleder Jens Kogstad, lokallagsleder i Vestby Stein Are Lie og generalsekretær i Norges Bondelag Sigrid Hjørnegård markerte i mai at det vokser mat på jordet.

I våre områder er areal og jordvern og kampen for å bevare matjorda alltid høyt på agendaen.

I mai 2023 vedtok Stortinget gledelig nok en ny jordvernstrategi, der målet er at maks 2000 dekar dyrka jord skal omdisponeres til andre formål. Målet skal nås innen 2030.

I juni ble Anja Marie Jahr ansatt i Akershus Bondelag for å jobbe spesielt med arealforvaltning. Siden har vi medvirket i flere planprosesser som berører matjord, løftet jordvern frem i media og utarbeidet et verktøy som vi ønsker å bruke i arbeidet med forvaltning av matjord fremover. Vi har blant annet medvirket i forbindelse med planene for reetableringen av skredgropa i Gjerdrum, rullering av kommuneplanens arealdel i Nanestad kommune og reguleringsplanarbeidet for utvidelsen av Frogner kirkegård i Lillestrøm kommune. Vi har også sendt en klage til Vestby kommune angående det mye omtalte "IKEA-jordet". Bondelaget har siden 2011 jobbet for å hindre nedbygging av dette jordet. Området har matjord av svært god kvalitet, og saken har blitt en viktig symbolsak for jordver-

net. 19. oktober 2023 vedtok Kommunal- og distriktsdepartementet et midlertidig bygge- og deleforbud på jordet, med formålet å gi departementet tid til å "vurdere ulike handlingsalternativer som i tilstrekkelig grad ivaretar nasjonale interesser". Selv om vedtaket er midlertidig, er det et tydelig signal fra overordnede myndigheter om at matjorda vår må bevares, og en påminnelse om et skjerpet jordvern. Forbudet er derfor en gladsak for jordvernet, og for alle som vil ha jordbruk i hele landet!

Også i valgkampen før fylkes- og kommunevalget rettet vi søkelyset mot jordvernet. Lokalpolitikerne har omdisponeringsmyndighet over matjorda, og det er derfor svært viktig at kommunestyrerepresentantene verdsetter denne knappe, kritiske og ikke-fornybare ressursen. For å øke oppmerksomheten rundt jordvern før valget, delte fylkets lokallagsledere ut lokalproduserte gulrøtter til hver partileder i deres kommune. I tillegg var vi med på et stunt i Eidsvoll, der en bonde produserer 7-8 tonn poteter på 2,4 dekar. Formålet



Jordvernaksjon på Råholt med MDG. Fra venstre styremedlem Terje Romsaas, fylkesleder Jens Kogstad og MDG-leder Une Bastholm.

med stundet var å vise at hver jordlapp har stor betydning for det totale matproduksjonsnivået i landet.

I løpet av 2023 har de fleste kommuner sluttbehandlet sine kommuneplaner. Vi ser at kommunene i Akershus stort sett har økende bevissthet på matjorda, både ved å fokusere på mindre omdisponering av jordbruksarealer, og ved at mange kommuner har tilbakeført vesentlige mengder omdisponert matjord til LNF-formål.

I løpet av 2024 skal de nye kommunestyrene utarbeide en planstrategi, som er første steg i kommuneplanarbeidet. Her vil det være viktig å følge med, for å kunne medvirke på et tidlig stadium, der handlingsrommet er størst og påvirkningsmulighetene best.

For jordbruksarealer som allerede har blitt omdisponert til andre formål, har vi laget et kart med oversikt over disse såkalte "reservearealene". Dette kartet er å finne på vår hjemmeside. Reservarealene fra nye kommuner legges til etter hvert som vi får oversikt over dem. Vi håper å bruke dette kartet, sammen med lokallagene, til å jobbe for å tilbakeføre mer matjord.

Her er det bare å fortsette det gode arbeidet for å redde matjorda vår!

4 Bærekraftig landbruk

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Støtte arbeidet med å introdusere klimavennlige produksjonsmåter i jordbruket.
- Arbeide politisk for å få større finansiering for klima- og miljøløsninger på den enkelte gård utenfor jordbruksavtalen.
- Arbeide for økt støtte til RMP-tiltak i avrenningsutsatte og tett befolkede fylker, slik at det blir mulig å gi tilstrekkelig støtte og kompensasjon til aktuelle klima- og miljøtiltak i vårt fylke.
- Arbeide for at RMP-midlene blir en overslagsbevilgning.
- Arbeide for god dyrevelferd og færre avvik fra regelverket.
- Støtte arbeidet med å lage og ta i bruk dyrevelferdsprogram i alle husdyrproduksjoner
- Arrangere kurs og tilrettelegge for kompetanseoppbygging.
- Arbeide for bedre velferdsordninger i landbruket, spesielt knytta til svangerskap og sykdom.
- Arbeide for at flere tar i bruk klimakalkulatoren og gjennomfører klimarådgivning.
- Foreslå prosjekt med solkraft på låvetak som sak for Bondelaget å spille inn til Landbruks- og matdepartementet, samt klima- og miljødepartementet. Ønsket slutttilstand: Innovasjon Norge tildeles tilstrekkelig ramme til at norske bønder kan bidra med betydningsfull mengde grønn energi, bli mer selvforsynt med energi samt få bedre økonomi.

Dette har vi gjort:

Akershus Bondelag har god dialog med statsforvalteren, og blir tatt med på råd i spørsmål som gjelder regionale miljøprogram og beregning av satser. Det er svært uheldig at tilskuddet til RMP går ned når klima- og miljøsatsene øker, derfor har fylkeslaget spilt inn i jordbruksforhandlingene og til fylkeskommunen at man ønsker faste satser.

2023 er det første året med miljøkrav for å minke avrenning til Oslofjorden, og kravet er at minst 60 prosent av arealet er i stubb.

I 2023 ble det forventet at arealet i stubb ville øke til ca. 75 prosent, og

prognosen ser ut til å holde. Areal i stubb blir regnet som et godt vannmiljøtiltak.

Arealpolitikk er viktig bærekrafts-politikk, se oppfølging av punkt 3 i arbeidsplanen.

Akershus Bondelag har gitt innspill ny dyrevelferdsmelding og kommet med konkrete forslag til tiltak i dyrevelferdsprogrammene. Vi har deltatt på møte i regi av Norsvin i Akershus om afrikansk svinepest og konsekvensene av et eventuelt utbrudd. I tillegg har vi dialog med Mattilsynet angående store tap til rovdyr gjennom sommeren. Det ble holdt et møte for beitebrukere i samarbeid med Innlandet Bondelag. Det er verdt å merke seg at Mattilsynet på møtet stilte spørsmål ved om rovdyrforliket følges opp. De store rovdyrtapene vi har sett øst i Eidsvoll denne sommeren er ikke bærekraftige.

I samarbeid med Bondelaga i Viken har vi prosjektet Kornprogrammet som er finansiert av midler fra fylkeskommunen. Prosjektet har som mål å styrke produksjonen og verdiskapninga gjennom at kornproduksjonen vokser med 1 prosent årlig fram mot 2030. Inga Holt i Norsk Landbruksrådgivning Øst er prosjektleder, og står for aktiviteter som kornskole, fagmøter, lunsj med fag, forsøksfelt og demonstrasjoner. Ett av de mest populære tiltaka i år

var Teams-samlinger om redusert jordarbeiding. I kornprogrammet er målet å spre kunnskap fra teori til praksis.

Akershus Bondelag er partner i prosjekt i Norges Vel om «Barrierer og muligheter for solceller på gardsbygninger». Det er et enormt potensial for produksjon fra gardsbygninger, og et uttalt ønske fra både sentrale og lokale hold om å utnytte dette potensialet bedre enn i dag. Samtidig er det flere barrierer som gjør at dagens system ikke legger opp til utnyttelse av mer enn eget forbruk på gardsnivå. Kapasitet på lokalt strømnett, tekniske løsninger, støtteordninger og lønnsomhet er bare noen av barrierene. Disse barrierene håper vi å få et bedre grunnlag for å påpeke gjennom prosjektet. Det er søkt om finansiering over klima- og miljøprogrammet.



Målet med kornprogrammet er å spre kunnskap fra teori til praksis. Bildet er fra kornskolen økonomi, som ble arrangert i løpet av Landbrukshelga.

Akershus på årsmøtet i Norges Bondelag

Årsmøtet i Norges Bondelag ble avholdt på Lillestrøm i juni. Ca 300 delegater fra hele landet deltok, og ble ønska velkommen til vårt distrikt av fylkesleder Jens Kogstad.

I forkant av årsmøtet ble det gjennomført samling for årsmøtedelegatene fra Akershus. I alt hadde vi 9 utsendinger. Delegatene deltok aktivt i generaldebatten. Det ble holdt innlegg om jordvern, nye miljøkrav og krevende økonomisk situasjon.

5 Økt forståelse for landbruket

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Fortsette å systematisere kontakten med politikere lokalt, på fylkes-/regionnivå og på Stortinget, samt bidra til økt kompetanse og kunnskap om landbruk hos beslutningstakere.
- Jobbe for en målretta bruk av kommunikasjonskanalene på nett og sosiale medier.
- Være aktive i samarbeid med organisasjoner og aktører vi har felles interesse med.
- Kommunisere ærlig og åpent om bærekraften i norsk landbruk, med vekt på hvordan dyra har det og måten maten blir produsert
- Jobbe for å gi innbyggere i Akershus, med vekt på grunnskoleelever, innsikt og forståelse for våre produksjoner.

Dette har vi gjort:

Vi har de siste årene jobbet bevisst og aktivt for å ha bedre kontakt med politikere som representerer våre områder – både på riks- og fylkesnivå. I januar 2023 var leder, nestleder og organisasjonssjef på Stortinget for å møte næringskomiteen, og vårhalvåret ble fylt med møter og gårdsbesøk med politikere, i hovedsak på fylkesnivå. Dette var en fin oppkjøring til fylkes- og kommunevalget høsten 2023.

I årsmøteperioden har vi gjennomført gårdsbesøk med Senterpartiet, Arbeiderpartiet, der vi møtte fylkespolitikere i både Akershus og Oslo, og Høyre, som vi både hadde med på gårdsbesøk og hadde et møte med for å diskutere aktuelle tiltak for å redusere avrenningen til Oslofjorden fra landbruket.

I forbindelse med lokalvalget kartla vi førstekandidatene til alle partiene i kommunen, og lokallagene ga ut en bunt med gulrøtter og et hyggelig kort, der vi ønska godt valg og minna om at lokalpolitikere har ansvar for forvaltninga av matjorda vår.

I årsmøteperioden jobbet vi aktivt med å lage en kommunikasjonsplan for fylkeslaget, etter at Norges Bondelag hadde fått på plass den nye kommunikasjonsstrategien.

I Akershus Bondelag bruker vi facebook og instagram aktivt for å spre både politikk, faglig informasjon og for å synliggjøre positive folk og hendelser i vårt nedslagsfelt.

Vi har også økt betydelig vekten på å tipse lokale medier om det når vi gjør noe som angår (noen i) deres område. For eksempel når vi kårer Årets lokallag.

2023 var et år med en svært krevende vekstsesong, og det fikk god og bred pressdekning. Mange av våre medlemmer viste fram åker og eng, og bidro til å opplyse befolkningen og beslutningstakerne. Takk til dem som tok en for laget og fortalte hvordan det sto til!



I april var senterpartipolitikere på fylket på Kjølstad gård, hos Håkon Huseby og Ragna Kirkeby. På bildet ser vi på effekter av redusert jordarbeiding.

I podkasten «Bønder ved byen» lagde vi blant annet en serie med økonomi-spesialepisoder. Den er ikke avsluttet. På grunn av sykdom ble det stille på podden i høsthalvåret.



Ingeborg og Espen Aasvanger fra Nes i Nationen 24. september.



Leder i Rælingen Bondelag Thomas Karlstad ute med gulrøtter og en oppfordring til lokalpolitikere om å ta vare på matjorda. Foto: Rælingen KrF

6 Hverdags-Bondelaget leverer

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2023:

- Støtte lokallag og enkeltmedlemmer som møter utfordringer fra lokale eller regionale myndigheter og bidra til at de får en mest mulig rettferdig behandling.
- Formidle de resultat som følger av at Bondelaget – som landbrukets organiserte part – arbeider systematisk med saker for bonden.

Dette har vi gjort:

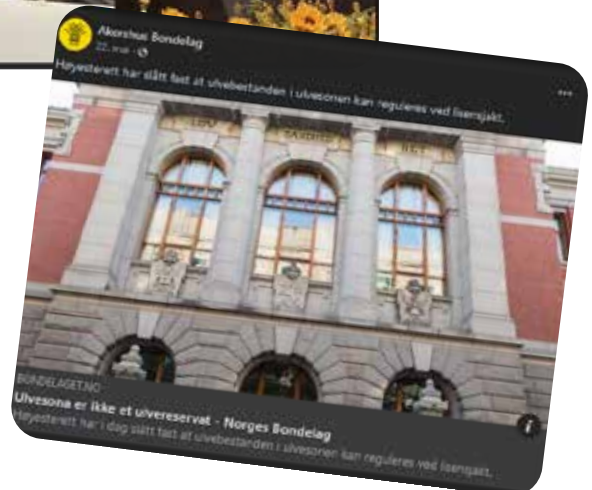
I 2023 har det vært mye beite- og rovdyrproblematikk, der vi har vært på banen og arrangert møter der for eksempel statsforvalter og bønder kunne møtes. Disse er viktige for en åpen og god dialog mellom partene i rovdyrspørsmålene.

Akershus har også vært aktiv i å ta kontakt med politikere, både på riks- og regionnivå, i en rekke saker som har vært viktige i 2023. Dette er oftest saker der alle fylkene jobber inn mot sine politikere, og til sammen

skaper et trøkk som gir resultat. **Eksempler på gjennomslag, synliggjort i sosiale medier ser du på bildene nedenfor.**

Også i 2023 intraff dessverre alvorlige hendelser i vårt distrikt, som branner i driftsbygninger og tap til rovvilt. Vår oppgave er å kontakte gårdbrukeren det gjelder, gi omtanke, tilby hjelp og informere om hva som finnes av hjelpetiltak.

I Akershus er alltid arealproblematikk høyt på agendaen, for enkeltmedlemmer og for lokallaga, og det er ofte der det trengs hjelp i møte med myndigheter. Fylkeskontoret har ikke hatt kapasitet til å ta disse sakene på en stund, men nå har vi igjen en rådgiver med kompetanse på og spesialansvar for disse sakene, som hever oss. Dette er omtalt under arbeidsplanpunkt 5.



Lokallagene i Akershus Bondelag

per 1. januar 2024

Lokallag	Medlemmer	Lokallagsleder	Mobil	E-post
Aker Og Oslo Bondelag	448	Steinar Brodin	95709528	steinar.brodin@tietoevry.com
Asker og Bærum Bondelag	345	Unni Wolden Staver	92868666	uwstaver@gmail.com
Aurskog Bondelag	126	Lars Vegard Borstad	90738919	lveg-b@online.no
Blaker Bondelag	146	Eva Stortrøen	91735222	evastort@gmail.com
Eidsvoll Landbruksforening	262	Kaja Merete Aas	94821958	kaja_m.a@hotmail.com
Enebakk Landbrukslag	169	Gro Grinde	97543711	toboel@online.no
Feiring Landbrukslag	21	Jens Ola Lundstad	91600687	jens.ola@holnordre.no
Fet Jordbruksforening	164	Per-Jacob Ølstad	48024802	perjacob@fetsundveterinar.no
Frogn Bondelag	138	Terje Frogner	93288705	terje_frogner@msn.com
Frogner Bondelag	66	Ola Martin Brændjord	92425153	olam87@hotmail.com
Gjerdrum Bondelag	167	Thomas Jordet	93496724	Thomas.jordet@a-mf.no
Hurdal Landbrukslag	103	Mina Hoel-Knai	95401954	minahk97@hotmail.com
Hurum Bondelag	122	Jakob Lajos Volent	95423459	jakobvolent@gmail.com
Høland Bondelag	320	Erik Glende	98617126	erik_gle@yahoo.no
Jevnaker Bondelag	122	Eivind Wårum	99734283	e.waarum@hotmail.com
Kråkstad og Ski Bondelag	252	Øyvind Berg	90748368	oy-be@online.no
Lunner Bondelag	167	Rune Flathen	45803855	R-flathe@online.no
Lørenskog Landbruksforening	60	Ole Haug	90127084	ole_haug@online.no
Nannestad Bondelag	200	Karl Martin Nordby	95742776	km@nordbymaskin.no
Nes Landbrukslag	459	Jan Stabbetorp	90838418	janstabbetorp@gmail.com
Nesodden Landbrukslag	70	Carl Fredrik Heltzen	90161775	fredrik@heltzen.no
Nittedal Og Hakadal Bondelag	120	Olav Skrøver Aaraas	96626347	olav.aaraas@gmail.com
Oslo Bybondelag	23			
Rælingen Landbrukslag	64	Lars Peder Jahr	98059604	lars_peder_92@hotmail.com
Rømskog Bondelag	26			
Røyken Bondelag	143	Ole Martin Rud		
Skedsmo Bondelag	139	Sindre Bøhnsdalen	95805358	sbohns@hotmail.com
Sørum Bondelag	206	Gulbrand Romsaas	90291303	gulbrandromsaas@gmail.com
Ullensaker Bondelag	383	Eli Ording	90796853	eli.ording@gmail.com
Vestby Landbrukslag	239	Stein Are Tuft Lie	97437803	stein.lie@roxtec.com
Ås Landbrukslag	316	Morten Gultvedt	91545234	morten@gultvedt.no

Resultatregnskap 2023 og budsjett 2024

	Budsjett 2024	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	Noter
Salgsinntekter					
Annonser	20 000	21 545			
Kurs og deltakerinntekter	40 000	190 400			1
Andre inntekter					
Tilskudd til landbrukshelg fylkeskommunen		173 000			
Tilskudd til unge bønder kurs fylkeskommunen	50 000	25 000			
Norsk Landbrukssamvirke	20 000	40 450			
Norges Bondelag- rammetilskudd	1 090 000	1 050 000			
Norges Bondelag Støtte aktive lokallagsmidler	410 000	371 741			
Norges Bondelag unge bønder kurs	10 000	30 000			
Sum inntekter	1 640 000	1 902 136	1 565 000	1 579 471	2
Kostnader per aktivitet					
Fylkesleder	310 000	328 347	310 000	292 625	3
Reise-/møtegodtgjørelse styret (4)	400 000	536 437	400 000	607 917	4
Møter og aktiviteter					
Regionmøter	50 000	43 475			
Ledermøte inkludert overnatting	150 000	28 423			
Årsmøte (inkl. overnatting styret)	90 000	209 882			
Stormøte korn	50 000	11 900			
Landbrukshelga	-	324 888			
Sum møter og aktiviteter	340 000	618 568	290 000	1 099 726	5
Deltagelse i utvalg, RMP, vannområder mm.					
Valgkomiteen Akershus	30 000	20 767	30 000	40 862	
Valgkomiteen Akershus	25 000	7 111	40 000	38 039	
Opplæring tillitsvalgte	30 000	5 538	40 000	23 820	
Unge bønder	50 000	25 701	30 000	24 602	
Lokale aktivitetsmidler (støtte lokallag)	340 000	311 500	300 000	247 500	
Aksjoner	30 000	-	30 000	2 125	
Politikerkontakt	20 000	20 600	30 000	6 157	
Diverse andre kostnader (6)	50 000	62 773	10 000	6 746	6
Sum driftskostnader kjernevirksomhet	1 625 000	1 937 345	1 510 000	2 434 630	
Sum driftsresultat	-25 000	-35 208	40 000	-855 159	
Finansinntekter	40 000	40 367	40 000	42 220	
Resultat AB (kjerneaktivitet)	55 000	5 159	95 000	-812 939	

Noter til regnskap og budsjett:

1: Deltakerinntektene knytter seg først og fremst til opphold/overnatting på Landbrukshelga. I 2024 planlegges et grunneierkurs for grunneiere i bynære strøk

2: Inntektene er budsjetterte lavere i 2024 med bakgrunn i at det ikke vil bli søkt om tilskudd til å gjennomføre landbrukshelg.

3: Godtgjørelse til fylkesleder inneholder fast godtgjøring vedtatt av årsmøtet i Norges Bondelag, møtegodtgjørelse og dekking av reise og opphold.

4: Fra og med 2024 utbetales fast godtgjøring til styremedlemmer regelmessig. Tidligere ble dette utbetalt etterskuddsvis i Akershus Bondelag. For regnskapsåret 2023 utgjør dette ca 80 000 kr i økt

honorarutbetaling.

5: Det planlegges ledersamling med fylkesstyret og lokallagsledere med overnatting i 2024.

6: I diverse andre kostnader er det først og fremst utsending av SMS som er største kostnad og innkjøp av profileringsmaterieill til fylkeslaget.

Fellesutvalg og -program

Felles korn- og miljøutvalg

Akershus Bondelag har felles fagutvalg med Østfold Bondelag på fagområdene korn og miljø. Sekretariatsfunksjonen innehas av Akershus Bondelag. Korn- og miljøutvalget har hatt tre utvalgsmøter i 2023, og bidratt til å arrangere stormøte korn i mars.

Saker som har vært drøftet og gitt innspill på er:

- Arbeid med programmet for stormøte korn
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2023
- Behov for inntektsutjevning i jordbruket
- Produksjonssviktordningen

Utvalget har i 2023 bestått av Torbjørg Kylland (leder) (AB), Svein Bjerke (AB), Terje Fossen - Hellesjø (AB), Pål Haglerød (ØB), Liss Cathrine Holme (ØB) og Per Erik Tofteberg (ØB). Varaer har vært Ole Kristian Sæther (AB) og Ellen Evenrød (ØB)

Kornprogrammet

Kornprogrammet er et kompetanseprogram for kornbønder i Viken, i regi av Akershus, Østfold og Buskerud Bondelag. Målet er å øke kornproduksjonen på en bærekraftig måte, og skape fellesskap kornbønder imellom.

I 2023 har det vært flere ulike aktiviteter: møteserien «Lunsj med fag», markvandring, feltforsøk, harvedemonstrasjon, fagtur til Svevige, kornskolen, kornskolen økonomi på Kiel-ferga, kursene «Fra plog til rot» og «Proteinskolen» i tillegg til fagmøter: «Rester og gamle plantevernmidler» og «Miljøkrav».

Kornprogrammet har også bidratt til møter i regi av lokale bondelag, samt sendt ut nyhetsbrev. Inga Holt fra NLR Øst har vært engasjert som prosjektleder i 50 % stilling fra 2022.

Felles grøntutvalg

Akershus Bondelag (AB) og Østfold Bondelag (ØB) har felles fagutvalg på fagområdene grønnsaker, potet, frukt og bær. Sekretariatsfunksjonen innehas av Østfold Bondelag. Grøntutvalget har avholdt to utvalgsmøter i 2023. Saker som har vært drøftet og gitt innspill på er:

- Status sesong, produksjon og planer i vårt område.
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2023
- Debatt rundt eierskap til epleorter
- Tollbeskyttelse, og endringer tollvern statsbudsjett
- Arbeid med program for nytt grøntmøte

Utvalget har i 2023 bestått av Thomas Riiser (leder) (ØB), Terje Gulbrand Romsaas (AB), Hans Solberg (ØB), Sigurd Enger (AB), Per Fredrik Saxebøl, (AB), Finn-Erling Kristoffersen (ØB) og Henning Lyche Rød (ØB). I tillegg til Ingrid Rosèn Guren (ØB) og Lill-Ann Østby (AB) som vararepresentanter.



Booke en distriktssjef til medlemsmøtet?

Lokalt tilstede for lokallaget

Økonomi i landbruket, finansiering, forsikring, sparing eller gårds-overdragelser som tema på neste medlemsmøte?

Våre distriktssjefer har lang erfaring fra landbruket, og er spesialister på finansiering, forsikring og eiendomsmegling for landbruk. De deler gjerne av sin kompetanse til ditt lokallag – om det er medlemskveld, gårdsbesøk eller årsmøte.

Finn din distriktssjef på landkreditt.no/distriktssjefer

Sjekk mer på landkreditt.no eller ring oss på 23 00 08 00

 Landkreditt

LOKALLAGSKONTO

Husk! Vi tilbyr konto til lokallaget med gode betingelser. Det er enkelt å opprette og å bytte disponenter når kassereren byttes.

Les mer på: [Landkreditt.no/lokallagskonto](https://landkreditt.no/lokallagskonto)

Oppnevninger i fylkesstyret

1. Lokallagsansvarlige:

Styremedlemmene i Akershus Bondelag er kontaktperson for følgende lokallag:

Lokallag	Kontaktperson styret
Frogn Bondelag	Helge Randem
Vestby Landbrukslag	Helge Randem
Nesodden Landbrukslag	Helge Randem
Ås Landbrukslag	Helge Randem
Lørenskog Landbruksforening	Jens Kogstad
Rælingen Landbrukslag	Jens Kogstad
Gjerdrum Bondelag	Jens Kogstad
Blaker Bondelag	Jens Kogstad
Skedsmo Bondelag	Jens Kogstad
Nittedal Og Hakadal Bondelag	Kari Anne Aaby
Asker og Bærum Bondelag	Kari Anne Aaby
Aker Og Oslo Bondelag	Kari Anne Aaby
Hurdal Landbrukslag	Marthe Bogstad
Feiring Landbrukslag	Marthe Bogstad
Eidsvoll Landbruksforening	Marthe Bogstad
Ullensaker Bondelag	Marthe Bogstad
Nes Landbrukslag	Marthe Bogstad
Nannestad Bondelag	Marthe Bogstad
Aurskog Bondelag	Terje Romsaas
Sørum Bondelag	Terje Romsaas
Fet Jordbruksforening	Terje Romsaas
Frogner Bondelag	Terje Romsaas
Høland Bondelag	Terje Romsaas
Enebakk Landbrukslag	Torbjerg Kylland
Kråkstad og Ski Bondelag	Torbjerg Kylland

Torbjerg Kylland hadde kontaktansvar for de nye lokallag (Jevnaker, Lunner, Hurum og Røyken) fra og med høsten/vinteren 2023.

2. Fagområder fordelt på styremedlemmene

Klima og miljø	Jens T. Kogstad
Korn	Torbjerg Kylland
HMS/Velferdsordn	Torbjerg Kylland
Rovdyr	Helge Randem
Grønt	Terje G. Romsaas
Jordvern	Terje G. Romsaas
Energi	Terje G. Romsaas og Helge Randem
Rovdyr	Helge Randem
Organisasjonsarbeid	Marthe Bogstad
Husdyr/dyrevelferd	Marthe Bogstad
Åpen Gård/skole	Kari Anne Aaby og Marthe Bogstad
Kommunikasjon	Kari Anne Aaby og Marthe Bogstad

3. Faste utvalg

Felles korn- og miljøutvalg med Østfold Bondelag:

Torbjerg Kylland (leder), Svein Bjerke og Terje Fossen-Hellesjø. Vara: Ole Kr. Sæther og Simen Solberg

Felles grøntutvalg med Østfold Bondelag:

Terje G. Romsaas, Sigurd Enger og Per Fredrik Saxebøl. Vara: Lill-Ann Jordfald Østby

4. Representasjon i andre styrever:

Akershus Bygdekvinnevalg: Helge Randem. Vara: Jens Ola Lundstad
Akershus Bygdeungdomslag: Marthe Bogstad. Vara: Terje G. Romsaas.

5. Beredskapsansvarlige:

Fylkesleder og organisasjonssjef er beredskapsansvarlige i Akershus Bondelag og organiserer arbeidet.

6. Representant til partnerskapet og kontaktperson mot Statsforvalteren:

Fylkesleder er representant i partnerskapet.

7. Utsending til årssamling i Landbruksråd Øst:

Fylkesleder

8. Representant til styret i stiftelsen Smebøls Landbrukslegat:

Helge Randem

9. Styret i Utmarksforvaltningen AS:

(Norges Bondelag er formell aksjonær)

Helge Randem

10. Observatør i Rovviltnemnda:

Helge Randem. Vara Jens Th. Kogstad.

11. Vannområdene

Vannområdeprosjektene

(Der Bondelaget møter i styringsgruppene er vi inne som observatør.)

MORSA-prosjektet (Vannsjø -/Hobølvassdraget):

Styringsgruppen: Knut Edgar Berger, vara Øyvind Kjølberg
Temagruppe landbruk: Knut Edgar Berger og Ole Karlsrud.

Leira-Nitelva

Styringsgruppen: Elin Stabbetorp. Vara: Jens Th. Kogstad

Temagruppe landbruk: Elin Stabbetorp

Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungen (PURA)

Styringsgruppen: Erik Wetlesen. Vara: Jan-Ivar Tjernæs.

Temagruppe landbruk: Erik Wetlesen og Jan-Ivar Tjernæs.

Haldenvassdraget

Styringsgruppe: Stig Vormeland. Vara Jørgen

Temagruppe landbruk: Stig Vormeland

Vannområde Øyeren

Faggruppe landbruk: Jørgen Thorshov. Vara: Terje Fossen-Hellesjø

Mjøsa-prosjektet

Referansegruppe: Innlandet Bondelag representerer også Akershus

Hurdalsvassdraget / Vormå (HUVU)

Landbruksgruppe: Bjørn Baadshaug. Vara: Helge Olaf Aas

Representant i Markarådet:

Ann-Kristin Knudsen, vara: Eli Berven

(oppnevning følger lokalvalgperiodene).

12. Referansegruppe NIBIOs ruteforsøk/avrenningsfelt Kjelle vgs:

Simen Solbakken og Sigurd Enger

I Fjøssystemer er vi både nærsynte og framsynte

Derfor er vi bonden og dyrenes førstevalg – i generasjoner

Helt siden Fjøssystemer startet for over 40 år siden, har vi vært både nærsynte og framsynte. Vi jobber hele tiden for å gjøre bondens hverdag enklere – i dag og i morgen. Fjøssystemer prosjekterer, bygger fjøs, lager- og industribygg. Utvikler produkter, tjenester og løsninger for alle dyreslag. Vi leverer alt fra enkeltkomponenter til nøkkelferdige fjøs. Et landsdekkende serviceapparat sørger for at fjøset går på skinner hver dag, hele året.

Fjøssystemer vet alt om hvordan fjøs bygges og driftes, og gode fjøs gir tid til å gjøre noe helt annet. Derfor har vi blitt bonden og dyrenes førstevalg.

Bygg:

Rådgivning

Prosjektering og tegning

Byggesøknad

Bygg

Betong

Prosjektledelse

I-mek:

Innredning

Gulv

Melkerobot

Automatisk fôring

Belysning

Gjødselhåndtering

Ventilasjon

Biovarme

Solvarme

Plantørker

Nødstrøm

Rådgivning

Prosjektering og tegning

Prosjektledelse

Finansiering



Spør oss om
fjøs fra A til Å

**SMART
FÔRING**
FJØSSYSTEMER

Telefon 02634 fjossystemer.no

FJØSSYSTEMER
Bonden og dyrenes førstevalg

Årsmeldinger fra samarbeidende organer

ÅRSRAPPORT AKERSHUS BYGDEUNGDOMSLAG 2023/24

Årsmøtet i Akershus Bygdeungdomslag ble avholdt den 18.februar, på Gullverket Samfunnshus i Eidsvoll. Siden årsmøtet har styret i ABU bestått av :

Leder: Anniken Dølerud Laake, Sørum BU

Organisatorisk nestleder: Solveig Ording Reierstad, Ullensaker BU

Bygdepolitisk nestleder: Fredrik Fjærvoll Olsen, Vestby BU

Økonomileder: Margrethe Lindrup, Aurskog-Høland BU

Infoleder: Elie Paulshus Garnes, Vestby BU

Nybrottsleder: Eivind Berg, Skedsmo BU

Tevlingsleder: Live Grøndahl, Nes BU

Aktivitet- og kulturleder: Natalie Larssen, Nannestad BU

1.vara: Håkon Ringnes, Ullensaker BU

2.vara: Torbjørn Karterud, Skedsmo BU

3.vara: Edvard Finstad, Nannestad BU

BU

4.vara: Kristoffer Bjørneby, Nes B
ABL-representant: Marthe Bogstad
ABK-representant: Christin Redtvedt
NBU-kontakt: Ole Jørgen Rød

Arbeidsåret 2023/2024 har vært et kjempeår for Akershus BU!

I mars deltok fylkesstyret på vårkurs på Thorbjørnrud Hotell på Hadeland. Vårkurs er en helg der sentralstyret kurser fylkesstyrene i sine forskjellige verv, og det er en fin arena for å bli kjent med de andre fylkesstyrene.

22. april ble det arrangert nemndsdag på Grønt Fagsenter, Hvam. Dagen bestod av en felles oppstart, før nemndene jobbet innad med sine mandater. Disse mandatene har vært grunnlaget for arbeidsåret som har gått i fylkesstyret.

26. april arrangerte fylkesstyret lokallagssamling, med ulovlige rusmidler som tema. Ungdom mot



narkotika, Utekontakten og NBU tok turen for å holde foredrag om hvordan vi kan observere og håndtere bruk av ulovlige rusmidler på våre arrangementer. Hele 45 stk. fra lokallagsstyrene deltok, og fylkesstyret er fornøyd med så godt oppmøte!

I juni var ABU invitert til å delta på sommerstevne i Østfold BU. En god gjeng ABU-ere tok turen ned til Gressvik, og vi hadde en kjempefin helg med tevling og flere pallplasser, bading, rekelag og pølse i vaffel! Vi ser fram til å ta imot ØBU til ABUs sommerstevne nå i år.

I juli var det endelig klart for årets høydepunkt, og denne gangen på hjemmebane, nemlig landsstevne!



Startskuddet gikk den 10.juli, og da var oppriggsuka i full gang! Det var utrolig godt oppmøte fra medlemmene våre gjennom hele uka. Beising av 138 benker, montering av stortelt, bygging av portal, laminering og maling av utallige skilt var null problem med den dugnadsånden vi har i Akershus!

Vi fikk også tid til et årsmøteutsendingsmøte i løpet av denne uka, der delegatene fikk muligheten til å lese gjennom årsmøtepapirene. NBUs årsmøte ble avholdt 17-18 juli, i gymsalen på Hvam videregående skole. Saken som skapte mest debatt var saken om aldersgrense på NBUs

landsstevne.

Tirsdag 18.juli trillet campingvogner fra hele landet inn på jordet på Hvam videregående skole, og landsstevnet var offisielt i gang! Gjennom uka kosa vi oss gløgg med konserter, tevling, aktiviteter, gårdsbesøk og vannsklie. Akershus fikk også med seg samtlige tevlingstrøyer hjem, og i år som i fjor ble tevlingspokalen vår!

Etter en FANTASTISK uke var landsstevnet i Akershus over, og nedrigg sto for tur.

Fylkesstyret vil rette en utrolig stor

takk til alle dugnadsarbeidere og vakter fra både Bygdekvinnelaget og Bondelaget!

I september var det tid for høstkurs, i år på Sanner Hotell. De tillitsvalgte i lokallagene ble opplært i sitt verv på særdel, og generelt fikk de tillitsvalgte et godt innblikk i hva bygdeungdomslaget er. Forhåpentligvis ble det også knyttet mange gode og nye bekjenskaper som førte med seg et enda mer sammensveiset fylkeslag!

I oktober tok en god gjeng ABU-ere turen til Ulefoss, på NBUs høstarangementet! Akershus var sterk på tevlingsfronten, og tok med seg flere pallplasser hjem.

28. november ble det gjennomført en lokallagssamling på Husebylåven i Skedsmo. Her fikk vi besøk av Annine fra NBU som informerte oss om prosjektet Bygda er for alle. Videre hadde vi en workshop om tevlingen kulturmonstring, og det kom mange gode forslag til hvordan vi kan få flere til å bli med på denne tevlinga. Alt i alt en veldig fin kveld, med godt oppmøte på rundt 40 stk!

I januar var det tid for ABUs årlige trysiltur! 48 stk tok turen oppover i år, og vi hadde en kjempefin helg med slalåm, aking, afterski og mye morro!

Akershus Bygdeungdomslag kan se tilbake på et år preget av god aktivitet, mye morro og stor medlemsvekst. I utgangen av 2023 var vi 1253 medlemmer i ABU, noe som gjør oss til det nest største fylkeslaget i NBU!

Fylkesstyret ser fram til et nytt år, med god og gjensidig styreprerentasjon, og ønsker dere et godt årsmøte!

Hilsen fylkesstyret i Akershus Bygdeungdomslag v/Anniken Dølerud Laake

Langsiktighet, sikkerhet og best økonomi

Enten du er storfeprodusent med 2 års produksjonssyklus eller kyllingprodusent med 30 dagers oppforingstid, så ligger det et langsiktig perspektiv bak investeringene dine.

Da er det trygt å ha en samarbeidspartner med den samme langsiktigheten som selve grunnlaget for sin virksomhet. En samarbeidspartner som også garanterer for avsetningen din, uansett hvor du bor eller hvor stor produksjon du har. Men kanskje aller viktigst: En samarbeidspartner med et overordnet mål om å bidra til best økonomi for bonde - både på kort og lang sikt.



Nortura

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet tilbyr deg de beste produktene og helhetlig rådgivning i alle deler av bondens drift. Fra maskin og redskap, driftsbygninger og fjøs, til fôr, plantevern, såvare, gjødsel og øvrige landbruksrekvisita.

Vi er tilgjengelige hele året, og er eneste totalleverandøren med skreddersydde produkter og tjenester til landbruket.



Felleskjøpet

Tlf.: 72 50 50 50 • felleskjopet.no

Årsmeldinger fra samarbeidende organer

ÅRSRAPPORT 2023 FRA STYRET I AKERSHUS BYGDEKVINNELAG

Årsmøtet i Akershus Bygdekvinnelag ble avholdt 11. mars på Eidsvoll 1814. Styret har siden hatt status som arbeidsstyre med følgende sammensetning: Kontaktperson/postmottaker Marit Helene Lund. Sekretær Maren Kjølberg. Kasserer Kate Nørve. Studieleder Anne Trehjørningen. Styremedlemmer Christin Retvedt og Laila Grastvedt. 1.vara Karin Grimsrud.

Representant i Akershus Bondelag Laila Grastvedt, vara Marit Helene Lund.

Representant i Akershus Bygdeungdomslag Christin Retvedt, vara Kate Nørve.

Valgkomiteens leder Hilde Olstad.

Vår kontaktperson i Norges bygdekvinnelag Ellen Margrethe Garn.

Akershus Bygdekvinnelag ligger på vervetoppen i Norges bygdekvinnelag. I løpet av 2023 har våre 23 lokallag vervet 100 nye medlemmer.

Eidsvoll Bygdekvinnelag vant prisen for beste lag i verving. Oslo bygdekvinnelag vant verveprisen for flest medlemmer under 40 år.

Kråkstad Bygdekvinnelag ble kåret til Årets lokallag av Norges Bygdekvinnelag på Inspirasjonsseminaret i Stavanger 10-12. november.

Akershus bygdekvinnelag deltok på Årsmøtet i Norges bygdeungdomslag på Hvam 17.-18. juli. Bygdekvinner fra mange av lokallaga hadde forskjellige oppgaver på landsstevnet. På bygdedagen 22. juli fremmet vi bruken av norsk bygg og delte ut smaksprøver på byggsalat.

Styret arrangerte Akershusmesterskapet i potetskrelling 27. august på Jessheim i samarbeid med Ullensaker



Styret har status som arbeidsstyre.

bygdekvinnelag. Eidsvoll Bygdekvinnelag gikk av med seieren og representerte Akershus på Norgesmesterskapet i Løten 14. oktober.

Den 18. november holdt vi vårt årlige Høstseminar på Kråkstad samfunnshus hvor Kråkstad bygdekvinnelag ble hedret som Årets lokallag. På programmet sto foredrag om de nye kostholdsradene v. leder i Norges bygdekvinnelag Jorun Henriksen. Videre presenterte Nittedal og Hakadal Bygdekvinnelag. V Kari Frank og Shama Ahmed, prosjektet «Krydder i hverdagen». Vestby bygdekvinnelag v. Karin Grimsrud snakket om det årlige salget av brukte ballkjoler. Unni Tømte, Eidsvoll bygdekvinnelag fortalte om deres vellykkede skolematprosjekt. Laila Grastvedt avsluttet med å kåsere om adventstradisjoner.

Styret har vært til stede på sonemøtene og på de fleste årsmøtene i lokallaga. Lokallaga er aktive og arrangerer spennende kurs og ar-

rangementer til glede og inspirasjon for bygdefolket.

Vi var representert på Norges Bygdekvinnelag sin Distriktsledersamling i Oslo i juni og på Inspirasjonsseminaret i Stavanger i november. Vi deltar på Teams-møter med vår kontaktperson i Norges bygdekvinnelag, Ellen Margrethe Garn og på digitale informasjonsmøter. Ellers har vi en representant i Studieforbundet Kultur og tradisjon Viken sitt styre.

Våre to hovedsaker i valgkampen var jordvern og skolemat. Skolematprosjektet som Eidsvoll bygdekvinnelag gjennomførte ble presentert i en debatt på Arendalsuka ledet av Anne Ekornholmen.

Vi setter pris på den gjensidige styre-representasjonen og takker for godt samarbeid i 2023

Vennlig hilsen
styret i Akershus bygdekvinnelag
v. Marit Helene Lund



Europas største leverandør av deler, tilbehør, hydraulikk og rekvisita til forhandlere innenfor landbruk og industri. Vi har over 500 000 produkter i vår nettbutikk. Se mer på www.kramp.no



HANDLE PÅ NETTET - MEN VIA DIN FORHANDLER



Over 100 av våre utvalgte forhandlere tilbyr Kramp Online Service til bedriftskunder. Velg en forhandler fra listen og send din kontosøknad allerede i dag.

Få full tilgang til hele Kramp sitt sortiment og legg inn dine bestillinger døgnet rundt. Forhandleren forblir din nærmeste kontakt og er de som bestemmer rabatter, og som fakturerer deg.

SKANN OG BLI KUNDE IDAG!



- Søk og bestill produkter 24/7.
- Finn det du trenger raskere ved å skanne strekkoden eller ta et bilde av selve produktet.
- Finn informasjon om pris og tilgjengelighet, samt teknisk informasjon, alternative produkter og reservedeler.

It's that easy!

Årsrapporter fra samarbeidende organer

Smebøls landbrukslegat

Legatets formål er å styrke landbruksnæringens anseelse blant befolkningen, særlig i Akershus, herunder å styrke aktiviteter som tar sikte på å gi økt informasjon om landbruket, styrke samarbeidet og kontakten mellom ulike landbruksmiljøer om faglig aktivitet og informasjonsvirksomhet.

Videre kan det ytes bidrag til ulike prosjekter, herunder prosjekter i regi av studenter, og faglige tiltak som

har til formål å fremme landbruket i bynære områder.

I 2023 ble det gitt tilsagn til ett prosjekt: Bærum kommune – «Fra frø til munn». Prosjektet er likt det som ble gitt tilsagn på i 2022, men det er en videreutvikling og en utvidelse av det. Det skal gjelde flere skoler og flere elever. Totalt ble det gitt tilsagn på kr. 20 000,-

Utmarksforvaltningen

Utmarksforvaltningen for Akershus og Østfold ble i 2020 a Utmarksforvaltningen AS (UFAS). Fram til 1. februar 2024 hadde Norges Bondelag 50 prosent av aksjene, og Akershus Bondelag representerte Norges Bondelag i selskapets styre. Fra 1. februar 2024 er selskapet overdratt til de ansatte, og Norges Bondelags engasjement er opphørt.

Årsrapport Landbruksråd Øst 2023

Landbruksråd Øst består av medlemsorganisasjonene i Norsk Landbrukssamvirke, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Landbruksråd Øst er et samarbeidsforum for landbrukets organisasjoner i Akershus, Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark, og skal bidra til å fremme landbrukets felles interesser i regionen. Landbruksrådet skal være en arena for læring, nettverksbygging og koordinering for tillitsvalgte og ansatte på regionalt nivå, bidra til en koordinert samfunnskontakt i regionen og delta i utvikling av regional grønn næring og bruk av regionale virkemidler. Landbruksrådene er ikke selvstendige juridiske enheter, men er å betrakte som «avdelinger» i Norsk Landbrukssamvirke

Organisasjonene har for 2022/2023 oppnevnt disse personene til arbeidsutvalget:

Tine: Odd-Einar Hjortnæs
Nortura: Liv Astrid Varlo
Felleskjøpet: Silje Eckdahl



Landbrukssamvirke Øst

Norges Bondelag: Jens Thori Kogstad
Norges Bonde- og Småbrukarlag: Regina Brajkovic
Landkreditt: Hans Kristian Teien
Gartnerhallen: Grethe Bergflødt Sylving

Sekretær for Landbruksråd Øst har vært Eline Stokstad Oserud.

Arbeidsåret 2023

Det har vært lite aktivitet i arbeidsåret 2023 i påvente av omorganiseringen av Landbruksrådene. Ved utgangen av 2023 er det endret til Regionale Landbrukssamvirker. Landbruksråd Øst heter nå Landbrukssamvirke Øst.

Arbeidsutvalget hadde møte 8. september 2023 hvor de ga leder og nestleder fullmakt til å sluttbehandle de rapportene for prosjekter i 2022 som er kommet inn.

Disse prosjektene er behandlet og godkjent:

Vestfold og Telemark Bondelag:
- Materiell som synliggjør innholdet i verdiskapingsrapport for landbruk og matindustri i Vestfold og Telemark
- Møter med stortingsbenkene i Vestfold og Telemark
- Dyrsku'n

Bondelagene i Viken:

Møter med stortingsbenkene i Viken
Arrangement for ungdomspolitikere
Møte med næringskomiteen i Viken fylkeskommune
Møter med de politiske partiene enkeltvis

Rapport fra Buskerud Bonde- og småbrukarlag for prosjektet Toppur59 ble behandlet og godkjent i AU-møte 27. januar 2023.



Vi har utvidet vårt grønne landbrukslån!

Ta i bruk klimakalkulatoren og søk om finansiering av bærekraftige tiltak innenfor landbruket.

Les mer på: www.sb1ostlandet.no/gront-landbrukslan.

Priseksempel: Eff. rente 5,20 %, kr 2.500.000,-
o/10 år, kostnad kr 639.505,- totalt kr 3.139.505,-

 915 07050
sb1ostlandet.no

2023 måned for måned

Januar

- 12. Regionmøte for alle tillitsvalgte i Akershus
- 11. og 18. Pizza, prat og påfyll – to kvelder
- 19. Møte med stortingsbenken
- 26. Kornkonferansen

Februar

- 15. Regionmøte, miljøkrav/klimakalkulator, Follo/Vest.

Mars

- 2. Stormøte Korn på Kulturhuset i Askim
- 15. Innspill til jordbruksforhandlingene levert.
- 15. Årsmøte i Akershus Bondelag

April

Jordbrukets krav til jordbruksforhandlingene ble lagt fram, og vi samlet lokallagslederne til en prat på Teams.

Møter med fylkespolitikere fra Rødt, Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet på gårder i fylket:

Mai

12. mai: Topptur 59 – vi deltok vi med en post på 59° Topptur. 59° Topptur er en konkurranse blant naturbrukskolene i Viken.

25. mai: Lokallagsledersamling med innledning fra, og spørsmål til, leder i Norges Bondelag Bjørn Gimming om årets avtale i jordbruksforhandlingene.

27. mai: regjeringa strammer inn jordvernet, og det applauderer vår jordvernansvarlige Terje Romsaas: Grep som gir matjord og dyrkbare areal et bedre vern ønsker vi velkommen!

Juni

1. juni: Folkemøte om landbruk i regi av Eidsvoll MDG.

Deltakelse på årsmøte i Norges Bondelag. 10 utsendinger fra Akershus deltok på årsmøtet fra Akershus.

Fagtur Kornprogrammet

Midten av juni: Møter med statsforvalteren i forbindelse med vær og vekstsesong

Slutten av juni: Tørkemøter i Østfold og Akershus.



Juli

6 juli: Kornprogrammet i Viken er på tur! Gårdsbesøk og landbruksmesse i Västerås

August

Vi klager til Vestby kommune om behandlingen av Ikeajordet. Vestby Landbrukslag og Akershus Bondelag jobber på for jordvernet.

23. aug: Hver kvadratmeter teller! Jordvern-aksjon og potetopptak med Akershus Bondelag, Eidsvoll Landbruksforening og MDG ved Une Bastholm.

Befaring med rovviltneemnda

September

Før kommune- og fylkestingsvalget: Vi deler ut kort og gulrøtter til lokale politikere og ber dem ta vare på matjord.

Marthe Bogstad, første vara til fylkestyret, ble kåret til Årets unge bonde!

Vi var med på Åpen Dag på Hvam vgs.

26. sept. Oslo kommune proklamerer at de vil kutte kjøtt i menyen på Osloskolen. Vi protesterer i en kronikk i Bondebladet.

28. sept: Leder Jens deltok på medlemsmøte i Norsvin Akershus om villsvin.

2023 måned for måned

Oktober

Årsmøter i lokallaga. Fylkesstyremedlemmer og ansatte var med på årsmøter i 24 av 25 lag. (Oslo Bybondelag avholdt ikke årsmøte)

Historiske årsmøter i Lunner, Jevnaker, Røyken og Hurum, som fra 2024 har byttet fylke til Akershus.

Tilskuddstaket i produksjonssviktordningen ble hevet fra 900 000 til 1,8 millioner kroner per vekstgruppe.

LandArt – våre medlemmer var ute med plogen og lagde kunst på jordene i Gjerdrum og Nannestad.

Det ble kjent at regjeringa foreløpig stopper IKEAS byggeplaner i Vestby. En glad-sak!

Første samling med Nettverk for nye i landbruksnæringa

Vi kræsja første møte i Akershus Fylkeskommune og ga lokale matprodusenter.

Møteplass for bonden etter tørke, uvær og flom.

November

Lokallagsledersamling.

Metervare fikk BU- prisen i Oslo.

Beitemøte, fellesmøte med Innlandet Bondelag. Beitesommeren, hvordan mattilsynet i region Stor-Oslo ser på oppfølgingen av rovviltforliket i Akershus, beitelagets rolle.

Vi offentliggjør arealreservekartet: Akershus Bondelag har laget et kart som viser jordbruksområder i fylket som er omdisponert til andre formål, men ennå ikke nedbygd.

Landbrukshelga i Akershus med to kurs: Kornskole økonomi og eierskiftekurs.

Vi deltar på seminar i regi av jordløftet.

Oppstart Kornskolen i regi av kornprogrammet.

I november: Kassererkurs for lokallagsl-kasserere. Sekretærkurs for lokallagssekretærer.

Desember

I julekalenderen på sosiale medier presenterte vi nye lokallagsledere og andre bønder.

Vi inviterte samarbeidende regnskapskontor til et møte på Teams for å få vite hvordan de oppfatta den økonomiske situasjonen.

Vi deltok på nasjonal jordvernkonferanse.

Vi deltok på samling om nitrogen.

Vi deltok på møte om bestandsmål for ulv.



Hvorfor skal jeg være eier av TINE-samvirket?

- Et samvirke som arbeider for høyest mulig melkepris.
- Trygg og forutsigbar avsetning av melka.
- Tilgang til verdifull kompetanse i alle deler av melkeproduksjonen.
- En gunstig startpakke som ny bruker.
- Et godt faglig og sosialt miljø i produsentlaget.
- Et samvirke som sikrer deg konkurransekraft og påvirkning videre i verdikjeden.

Sammen skaper vi ekte matopplevelser folk vil ha!

medlem.tine.no



Fylkeskontoret

Organisasjonssjef Elin Marie Stabbetorp

mobil 995 79 348

e-post elin.marie.stabbetorp@bondelaget.no

Elin Marie er sjefen på kontoret. Hun er ansvarlig for hele virksomheten her i Akershus, og sekretær for fylkesstyret.

Rådgiver Eline Stokstad Oserud

mobil 971 28 563

e-post eline.stokstad.oserud@bondelaget.no

Eline er rådgiver og bonde med mjølkeku og kjøttproduksjon. På fylkeskontoret har hun ansvar for organisasjonsarbeid, husdyr og rovdyr, og er sekretær for landbruksråd Øst og Smebøls landbrukslegat.

Rådgiver Anja Marie Jahr

mobil 901 05 873

e-post anja.marie.jahr@bondelaget.no

Anja er rådgiver, og sosialgeograf fra NTNU. På fyl-



På fylkeskontoret treffer du fra venstre Eline, Elin Marie, Anja og Mona.

keskontoret har hun særskilt ansvar for arealsaker og jordvern, klima og miljø.

Rådgiver Mona Askerød

mobil 934 27 061,

e-post mona.askerod@bondelaget.no

Mona er rådgiver med ansvar for kommunikasjons- og organisasjonsarbeid.

Besøks- og postadresse: Grønt Fagsenter, Hvamsvegen 696, 2165 Hvam, telefon 63 90 44 40

Faktura: Norges Bondelag avd. Akershus, Postboks 9354 Grønland, 0135 Oslo. Orgnr 939 678 670



Sammen har vi tatt vare på det norske landbruket i over 60 år

Forsikring

Pensjon

Som medlem av Norges Bondelag får du

- minst 20 % på private skadeforsikringer
- 20-40 % rabatt på landbruksforsikringer
- god pris på pensjonsordninger
- tilgang på Norges Bondelags Cyberforsikring

Les mer på gjensidige.no/bondelaget.



Årsmøte 2024

Sak 7 Forslag til resolusjoner

Fra fylkesstyret

Fylkesstyret legger fram to forslag til resolusjoner til behandling i årsmøtet

1 **Matproduksjon er framtidsretta bruk av arealene**

2 I Norge er matjord en svært knapp ressurs. På landsbasis utgjør dyrka mark kun 3,5% av det
3 totale landarealet, og bare 1% er av god nok kvalitet til å drive kornproduksjon. Stortingets
4 nye nasjonale jordvernstrategi signaliserer et tydelig behov for et sterkere jordvern. I
5 strategien er det vedtatt et nytt nasjonalt jordvern mål for maksimal årlig nedbygging av
6 dyrka mark. Dette målet er satt til 2000 dekar. Deler man dette på de 15 fylkene i landet,
7 tilsier dette 133 dekar per fylke. Fordelt på antall kommuner i Akershus, står hver kommune
8 igjen med omtrent 6 dekar per år. Det er ikke slik at hver kommune har en kvote for
9 nedbygging av matjord, men dette kan likevel bidra til å tydeliggjøre at det nasjonale
10 jordvern målet etterlater svært lite rom for nedbygging til alt annet samfunnskritiske formål
11 der alternativt areal ikke finnes.

12
13 I Akershus har vi noe av den beste matjorda i landet. Akershus Bondelag forventer nå at
14 kommunale og regionale myndigheter sikrer arealene til matproduksjon for framtida. Dette
15 er kritisk for å styrke landets selvforsyningsgrad og matberedskap. Riksrevisjonen påpeker
16 også dette. I deres rapport fra 2023, skriver de at: «arealressursene i jordbruket [ikke
17 forvaltes] på en fullt ut bærekraftig måte. [...] Beredskapsplanleggingen på
18 matsikkerhetsområdet er mangelfull».

19
20 På landsbasis er det ca. 140 000 daa dyrka jord som allerede er omdisponert til andre formål,
21 ifølge NINA. Dette er arealer som konstant står i fare for å nedbygges. I mange tilfeller er
22 dette vedtak som er fattet flere tiår tilbake. Dette er områder som i dag, med dagens
23 kunnskap og fokus på bærekraftig utvikling, aldri hadde blitt vedtatt omdisponert. For
24 framtida er det viktig at disse arealene fortsetter å brukes til matproduksjon.

25
26 Vi er i starten av en ny valgperiode med nye kommunestyre. I de kommende årene forventer
27 Akershus Bondelag at hver kommune tar sin del av ansvaret for å bevare landets
28 matproduksjonsnivå. Da må vi sette en stopp for å omdisponere jordbruksarealer, og et
29 strengt krav om driveplikt på så verdifulle arealer. Vi forventer at alle kommunene som i dag
30 har arealreserver som berører dyrka eller dyrkbar jord, tilbakefører arealer til
31 landbruksformål i løpet av sin valgperiode. Kommunene må også tilegne mer ressurser til
32 landbrukskontorene – i form av arbeidskapasitet, penger og kunnskapsbygging – slik at
33 driveplikten følges opp på en effektiv måte. Vi ber også om at Statsforvalteren i større grad
34 ansvarliggjør kommunene, ved å fremme innsigelser på jordbruksarealer som er i ferd med å
35 omdisponeres, eller som bør tilbakeføres av hensyn til landets stadig økende behov for å
36 vedlikeholde egen matproduksjon. Det tar tusen år å lage én cm god matjord, men bare noen
37 minutter å ødelegge den.
38

1 **Landbruket må rustes for framtida**

2 Som bønder er vi helt avhengig av været. Fjorårets vekstsesong ga oss både tørke og flom. Det
3 igjen ga dårlige avlinger, som påvirker bondens inntekt. På viktige landbruksprodukter som
4 melk og storfekjøtt har vi ikke lyktes med å hente ut kostnadsveksten bonden har hatt i
5 markedet. Det gir en svært krevende økonomisk situasjon. I urolige økonomiske tider endrer
6 markedet seg raskere enn landbruket er i stand til å tilpasse seg. I en langsiktig biologisk
7 produksjon kreves forutsigbarhet.

8
9 Landbruket er en del av løsningen når det kommer til det grønne skiftet. Reduksjon av
10 klimagassutslipp uten redusert matproduksjon vil kreve endringer i teknologi og måten å
11 produsere på. Økt krav til dyrevelferd og nye miljøkrav knytta til Oslofjorden er eksempler på
12 bærekraftig og framtidsretta krav, men det krever omstilling og det krever investeringer som
13 må være lønnsomme for bonden.

14
15 Landbruk er beredskap. Riksrevisjonen skriver at «*god beredskap handler om å være godt*
16 *forberedt dersom utforutsette hendelser mot matsikkerheten skulle oppstå*». Den beste
17 beredskapen vi kan ha er å produsere mat nær forbrukerne. Sjølforsyningsgraden er venta å
18 bli rekordlav etter siste vekstsesong. En rekord som bør bekymre enhver forbruker.

19
20 I 2023 var det 37 627 bønder som søkte produksjonstilskudd, 283 færre enn årets før. Dette
21 er 15 333 færre enn for 20 år siden. Færre bønder og større risiko i produksjonen er med å
22 svekke matsikkerheten. Vi må høste og så når været tillater det, og motivere bønder til å
23 videreføre produksjonen.

24
25 Landbruket må rustes for framtida. Bonden må ha ei inntekt som gjør det attraktivt å være en
26 framtidsretta matprodusent. Bonden må ha forutsigbarhet for å gjøre nødvendige
27 investeringer og på den måten bidra til landet er beredt når uforutsette hendelser oppstår.

28
29 Akershus Bondelag krever derfor:

- 30 • En inntekt til bonden på nivå med andre i samfunnet
 - 31 • Avkastning på kapitalen bonden investerer for
 - 32 • Jordbrukskonto etter modell av skogkonto
 - 33 • Overgang til prosenttoll på flere varer
 - 34 • Et nytt tallgrunnlag
- 35



Årsmøte 2024

**Sak 8 Forslag til arbeidsplan
for 2024**

Arbeidsplan for Akershus Bondelag 2024-25

1. Offensiv næringspolitikk - Inntekt - marked, verdiskaping og økonomiske vilkår

- Det skal være en hovedoppgave for styret i Akershus Bondelag å arbeide for å styrke økonomien i jordbruket.
- Vi skal arbeide politisk for at landbruket får gjennomslag for en mer fleksibel bruk av krone- og prosenttoll for å ta vare på importvernet.
- I Akershus Bondelag skal vi jobbe for å ivareta de næringspolitiske interessene til små, mellomstore og store produsenter.
- Arbeide for bedre velferdsordninger i landbruket
- Arbeide bredt med strukturvirkemidler for å styrke økonomien på de mindre og mellomstore bruka.

2. Aktive lokallag og fylkestyret

- Alle lokale tillitsvalgte og fylkestyret skal årlig få tilbud om kurs i landbrukspolitikk og organisasjonsarbeid, samt kurs tilpasset sekretær- og kassererfunksjonen.
- Det skal være fokus på verving hele året – målet er å øke organisasjonsgraden blant mottakere av produksjonstilskudd i Akershus.
- Ha tett oppfølging av lokallagsledere.
- Lokallaga skal synes i sitt lokalmiljø.
- Lokallaga skal arrangere innspillsmøte foran jordbruksforhandlingene, åpent for alle medlemmer.

3. Areal

- Jordvernet må styrkes! Vi skal jobbe for å øke bevisstheten om den viktige matjorda blant lokal- og fylkespolitikere. Vi må bidra til at dispensasjonsadgangen i Jordlova begrenses slik at omdisponeringen reduseres vesentlig og lokalt jordvernarbeid får gjennomslag i konkrete saker – også i regionale infrastruktursaker i Akershus.
- Redusere reservearealene i Akershus i løpet av 5 år. Vårt mål er at alle kommuner skal tilbakeføre noe areal til LNF fra annet formål
- Fornybar energiproduksjon skal ikke skje på dyrka mark.

4. Et bærekraftig landbruk

- Arbeide politisk for å få større finansiering for klima- og miljøløsninger på den enkelte gård utenfor jordbruksavtalen.
- Arbeide for økt støtte til RMP-tiltak i avrenningsutsatte og tett befolkede fylker, slik at det blir mulig å gi tilstrekkelig støtte og kompensasjon til aktuelle klima- og miljøtiltak i vårt fylke.
- Arbeide for at RMP-midlene blir en overslagsbevilgning.
- Arbeide for god dyrevelferd og færre avvik fra regelverket. Vi skal gi høringsinnspill til dyrevelferdsmeldinga når den legges fram for Stortinget.
- Akershus Bondelag skal arbeide for at norskandelen i mat og fôr skal økes i alle produksjoner, og at det gis økonomiske insentiver til å produsere mer proteinrike vekster. Akershus skal jobbe aktivt for å nå målet om 90 % norsk matkorn. Det viktige verktøyet her er å få midler til å videreføre Kornprogrammet.
- Arrangere kurs og tilrettelegge for kompetanseoppbygging.
- Arbeide for at flere tar i bruk klimakalkulatoren og gjennomfører klimarådgivning.
- Bidra til å opplyse bøndene om landbrukets HMS-tjeneste.
- Akershus Bondelag skal bidra til å finne løsninger som reduserer avrenninga til Oslofjorden, uten at det går på bekostning av matproduksjonen.

- 52 • Være en pådriver for at rovdyrforliket følges og redusere tap til freda rovvilt. Alt tap til rovdyr
53 må erstattes fult ut.
54

55 **5. Økt forståelse for landbruket**

- 56 • Fortsette å systematisere kontakten med politikere lokalt, på fylkes-/regionnivå og på
57 Stortinget, samt bidra til økt kompetanse og kunnskap om landbruk hos beslutningstakere.
58 • Akershus Bondelag skal jobbe for at det utarbeides en verdiskapingsrapport for landbruket i
59 Akershus
60 • Jobbe for en målretta bruk av kommunikasjonskanalene på nett og sosiale medier. Styret skal
61 vedta en kommunikasjonsplan hvert år med temaer man særskilt ønsker å løfte fram.
62 • Være aktive i samarbeid med organisasjoner og aktører vi har felles interesse med.
63 • Kommunisere ærlig og åpent om bærekraften i norsk landbruk, med vekt på hvordan dyra har
64 det og måten maten blir produsert
65
66

67 **6. Hverdags-Bondelaget leverer**

- 68 • Støtte lokallag og enkeltmedlemmer som møter utfordringer fra lokale eller regionale
69 myndigheter og bidra til at de får en mest mulig rettferdig behandling.
70 • Akershus Bondelag skal ha møteplasser for dem som skal inn i, eller er nye i, næringa.
71 • Kontakte bønder som opplever krise som f.eks. brann og tap til rovdyr.
72



Årsmøte 2024

**Sak 10 Valg
Sak 11 Forslag til
godtgjørelse for tillitsvalgte**

Valgnemnda sin innstilling til årsmøtet i Akershus Bondelag 14. mars 2024

1. Leder (velges for ett år):

Innstilling: Morten Tømte, Eidsvoll

2. Styremedlemmer (velges for 2 år):

Innstilling: Marthe Bogstad, Ullensaker
Johan Klever, Skedsmo

*Ikke på valg: Kari Anne Aaby, Asker/Bærum
Helge Randem, Vestby*

3. Vararepresentanter til styret (velges for ett år):

Innstilling: 1. Jan Ivar Tjernæs, Kråkstad/Ski
2. Jens Ola Lundstad, Feiring
3. Ola Kure Skinnes, Røyken

4. Nestleder (velges for ett år, velges blant styremedlemmene):

Delt innstilling: Marthe Bogstad, Ullensaker 2 stemmer
Helge Randem, Vestby 1 stemme

Brita Skallerud har ikke deltatt i diskusjonen rundt nestledervervet pga. inhabilitet.

5. Utsendinger til Norges Bondelags årsmøte (velges for 2 år)

Innstilling: Helge Randem, Vestby
Johan Klever, Skedsmo
Jan Ivar Tjernæs, Kråkstad/Ski
Ola Kure Skinnes, Røyken
Gro Grinde, Enebakk

*Ikke på valg: Marthe Bogstad, Ullensaker
Kari Anne Aaby, Asker/Bærum
Jens Ola Lundstad, Feiring
Olav Andreas Kvarme, Nes
Per Fredrik Saxebøl, Frogn*

Fylkesleder møter i tillegg

6. Vararepresentanter i nummerorden (velges for 1 år)

Innstilling: 1. Sindre Bøhnsdalen, Skedsmo
2. Eva Stortrøen, Blaker
3. Morten Gultvedt, Ås
4. Per-Jacob Ølstad, Fet
5. Kaja Merete Aas, Eidsvoll
6. Eivind Vårum, Jevnaker

7. Carl Fredrik Heltzen, Nesodden
8. Øyvind Berg, Kråsktad/Ski
9. Ole Haug, Lørenskog
10. Anders Klaseie, Eidsvoll
11. Elin Marie Stabbetorp, org. sjef Akershus Bondelag

7. Vararepresentant for nestleder i fylkeslaget til Norges Bondelags representantskap:

Innstilling: Kari Anne Aaby, Asker/Bærum

8. Utsendinger til årsmøtet i Akershus Bygdekvinnelag:

Inntil to personer med vararepresentanter, velges av styret.

9. Utsendinger til årsmøtet i Akershus Bygdeungdomslag:

Inntil to personer med vararepresentanter, velges av styret.

10. Aksjonsutvalg: Fylkesstyret.

11. Fast representasjon i andre organisasjoner og utvalg:

Fordeles innen styret.

12. Møteleder, årsmøtet 2024:

Innstilling: Eli Berven, Nannestad

Vara: Ann-Kristin Knudsen, Vestby

13. Valgnemnda

Innstilt etter vedtak fattet i årsmøte 2023

Region Follo	Ann-Kristin Knudsen, Vestby	vara: Torbjørg Kylland, Kråsktad/Ski	4 år
Region Vest	Odd-Einar Hjortnæs, Asker	vara: Jakob Lajos Volent, Hurum	3 år
Region Øvre	Thomas Jordet, Gjerdrum	vara: Kristian Hildrum, Gjerdrum	2 år
Region Nedre	Lars Vegard Borstad, Aurskog	vara: Torgeir Reierstad, Lørenskog	1 år

Leder for 1 år: Lars Vegard Borstad, Aurskog

14. Godtgjørelse til styre og utvalg

Valgnemnda innstiller på følgende:

Nestleder godtgjøres med kr 30.000,-.

Øvrige styremedlemmer, inklusiv fast møtende 1. vara, godtgjøres med kr. 20.000,-.

Fylkesleders honorar vedtas av årsmøtet i Norges Bondelag og ble for 2023 fastsatt til kr. 168.000,-.

Valgnemndas innstilling er å følge Norges Bondelags satser for daggodtgjøring.

Møte-/Fraværsgodtgjørelse

Fravær inntil 2 timer: kr 650,-

Fravær 2 – 5 timer: kr 1350,-

Fravær over fem timer: kr 2700,-

Godtgjørelser til fravær på grunn av fysiske eller digitale møter gis når det foreligger innkalling og/eller møteplikt pga verv eller oppgaver til møtet. Forberedelser og etterarbeid utløser ikke godtgjørelse. Satsene for møte-/fraværsgodtgjørelse gjelder også for fylkeslagene.

Valgnemnda i Akershus Bondelag 2023/2024:

Thomas Jordet, Gjerdrum /s/ Knut Edgar Berger, Kråkstad og Ski /s/ -nestleder
Lars Vegard Borstad, Aurskog /s/

Leder av valgkomiteen, Brita Skallerud /s/

Brita Skallerud er inhabil i alt som har med Marthe Bogstad å gjøre. Hennes kandidatur har de andre i valgkomiteen håndtert.